

لوح مبارک سلطان

ایران

با

اعرابگذاری و لغتنامه

تنظیم: عزیزالله سلیمانی اردکانی

در تاریخ ۱۱۵ بدیع

Lawḥ - i - Mubárah - i - Sultán - i - Irán

Edited and Glossary

by

A. Suleimani

Reproduced from edition
printed in Irán in 132 B.E.

Copyright © 1984 by the
National Spiritual Assembly of
the Bahá'is of India

First Indian Edition

مؤسسه ملی مطبوعات امری
۱۳۲ بدیع

BAHA'I PUBLISHING TRUST
P.O. BOX 19
NEW DELHI-110 001, INDIA

هُوَ اللَّهُ تَعَالَى شَأْنُهُ الْعَظْمَةُ وَ الْإِقْتِدَارُ

[در کتاب «الوواح نازلہ خطاب بہ ملوک و رؤسای ارض»، آیه آغاز لوح مبارک درج نشده است ولی در «مقاله شخصی سیّاح» از آثار حضرت عبدالبهاء آیه مبارکه درج شده است.]

يَا مَلِكَ الْأَرْضِ اسْمِعْ نِدَاءَ هَذَا الْمَمْلُوكِ إِنِّي عَبْدٌ
 آمَنْتُ بِاللَّهِ وَ آيَاتِهِ وَ قَدَيْتُ نَفْسِي فِي سَبِيلِهِ وَ يَشْهَدُ
 بِذَلِكَ مَا أَنَا فِيهِ مِنَ الْبَلَايَا الَّتِي مَا حَمَلَهَا أَحَدٌ مِنَ
 الْعِبَادِ وَ كَانَ رَبِّي الْعَلِيمُ عَلَيَّ مَا أَقُولُ شَهِيداً. مَا
 دَعَوْتُ النَّاسَ إِلَّا إِلَى اللَّهِ رَبِّكَ وَ رَبِّ

العالمين وَ وَرَدَ عَلَيَّ فِي حُبِّهِ مَا لَا رَأَتْ عَيْنُ الْإِبْدَاعِ
شِبْهَهَا يُصَدِّقُنِي فِي ذَلِكَ الْعِبَادُ الَّذِينَ مَا مَنَعَتْهُمْ
سُبْحَاتُ الْبَشَرِ عَنِ التَّوَجُّهِ إِلَى الْمَنْظَرِ الْأَكْبَرِ وَ عَنِ
وَرَائِهِمْ مَنْ عِنْدَهُ عِلْمٌ كُلُّ شَيْءٍ فِي لَوْحٍ حَفِيظٍ كُلَّمَا
أَمَطَّرَتْ سَحَابُ الْقَضَاءِ سِيَاهَ الْبَلَاءِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
مَالِكِ الْأَسْمَاءِ أَقْبَلْتُ إِلَيْهَا وَ يَشْهَدُ بِذَلِكَ كُلُّ مُنْصِفٍ
خَبِيرٍ كَمْ مِنْ لَيَالٍ فِيهَا اسْتَرَا حَتَّ الْوُحُوشِ فِي

كَنَائِسِهَا وَ الطُّيُورُ فِي أَوْكَارِهَا وَ كَانَ الْعُلَامُ فِي
السَّلَاسِلِ وَ الْأَغْلَالِ وَ لَمْ يَجِدْ لِنَفْسِهِ نَاصِرًا وَ لَا مُعِينًا
أَنْ اذْكَرَ فَضَلَ اللَّهِ عَلَيْكَ إِذْ كُنْتَ فِي السَّجْنِ مَعَ أَنْفُسِ
مَعْدُودَاتٍ وَ أَخْرَجَكَ مِنْهُ وَ نَصَرَكَ بِجُنُودِ الْغَيْبِ وَ
الشَّهَادَةِ إِلَى أَنْ أَرْسَلَكَ السُّلْطَانُ إِلَى الْعِرَاقِ بَعْدَ الَّذِي
كَشَفْنَا لَهُ بِأَنَّكَ مَا كُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ إِنَّ الَّذِينَ اتَّبَعُوا
الْهَوَىٰ وَ أَعْرَضُوا عَنِ التَّقْوَىٰ أَوْلِيَّكَ فِي ضَلَالٍ
مُبِينٍ وَ الَّذِينَ يُفْسِدُونَ

فِي الْأَرْضِ وَ يَسْفِكُونَ الدِّمَاءَ وَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ
بِالْبَاطِلِ نَحْنُ بَرِيءٌ مِنْهُمْ وَ نَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ لَا يَجْمَعَ بَيْنَنَا
وَ بَيْنَهُمْ لَا فِي الدُّنْيَا وَ لَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا بِأَنْ يَتُوبُوا إِلَيْهِ
إِنَّهُ هُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ إِنَّ الَّذِي تَوَجَّهَ إِلَى اللَّهِ يَنْبَغِي
لَهُ بِأَنْ يَكُونَ مُمْتَازاً فِي كُلِّ الْأَعْمَالِ عَمَّا سِوَاهُ
[سُوِيَهُ] وَ يَتَّبِعَ مَا أَمَرَ بِهِ فِي الْكِتَابِ كَذَلِكَ قُضِيَ
الْأَمْرُ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ وَ الَّذِينَ نَبَذُوا أَمْرَ اللَّهِ وَرَاءَ
ظُهُورِهِمْ وَ اتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ أُولَئِكَ

فِي خَطِّ عَظِيمٍ

يَا سُلْطَانَ أَوْسَمِكَ بِرَبِّكَ الرَّحْمَنِ بِأَنْ تَنْظُرَ إِلَى
 الْعِبَادِ بِلِحْظَاتِ أَعْيُنِ رَأْفَتِكَ وَتَحْكُمَ بَيْنَهُمْ بِالْعَدْلِ
 لِيَحْكُمَ اللَّهُ لَكَ بِالْفَضْلِ إِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْحَاكِمُ عَلَى
 مَا يُرِيدُ سَتَفَنَى الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا مِنَ الْعِزَّةِ وَالذَّلَّةِ وَ
 يَبْقَى الْمَلِكُ لِلَّهِ الْمَلِكِ الْعَلِيِّ الْعَلِيمِ قُلْ إِنَّهُ أَوْقَدَ سِرَاجَ
 الْبَيَانِ وَيُمِدُّهُ بِدُهْنِ الْمَعَانِي وَالتَّبْيَانِ تَعَالَى رَبُّكَ
 الرَّحْمَنُ مِنْ أَنْ يَقُومَ مَعَ أَمْرِهِ خَلْقُ

الأكوان إِنَّهُ يُظْهِرُ مَا يَشَاءُ بِسُلْطَانِهِ وَ يَحْفَظُهُ بِقَبِيلِ
مِنَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ هُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ خَلْقِهِ وَ الْغَالِبُ
عَلَى بَرِيَّتِهِ إِنَّهُ لَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ.

يَا سُلْطَانُ إِنِّي كُنْتُ كَأَحَدٍ مِنَ الْعِبَادِ وَ رَاقِداً عَلَى
الْمِهَادِ مَرَّتْ عَلَى نَسَائِمِ السُّبْحَانِ وَ عَلَّمَنِي عِلْمَ مَا كَانَ
لَيْسَ هَذَا مِنْ عِنْدِي بَلْ مِنْ لَدُنْ عَزِيزِ عَلِيمٍ وَ أَمَرَنِي
بِالنُّدَاءِ بَيْنَ الْأَرْضِ وَ السَّمَاءِ بِذَلِكَ وَرَدَّ عَلَيَّ مَا
تَذَرَّفَتْ بِهِ عُيُونُ الْعَارِفِينَ

مَا قَرَأْتُ مَا عِنْدَ النَّاسِ مِنَ الْعُلُومِ وَ مَا دَخَلْتُ
الْمَدَارِسَ فَاسْتَلِلِ الْمَدِينَةَ الَّتِي كُنْتُ فِيهَا لِتُوقِنَ بِأَنِّي
لَسْتُ مِنَ الْكَاذِبِينَ هَذَا وَرَقَةٌ حَرَّكَتْهَا أَرِيحُ مَشِيَّةٍ
رَبُّكَ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ هَلْ لَهَا اسْتِقْرَارٌ عِنْدَ هُبُوبِ
أَرِيحِ عَاصِفَاتٍ لَا وَ مَالِكِ الْأَسْمَاءِ وَ الصِّفَاتِ بَلْ
تُحَرِّكُهَا كَيْفَ تُرِيدُ لَيْسَ لِلْعَدَمِ وَجُودٌ تَلْقَاءَ الْقِدَمِ قَدْ
جَاءَ أَمْرُهُ الْمُبْرَمُ وَ أَنْطَقَنِي بِذِكْرِهِ بَيْنَ الْعَالَمِينَ إِنِّي لَمْ
أَكُنْ إِلَّا كَالْمَيِّتِ تَلْقَاءَ أَمْرِهِ

قَلْبُنِي يَدُ إِرَادَةِ رَبِّكَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ هَلْ يَقْدِرُ أَحَدٌ
أَنْ يَتَكَلَّمَ مِنْ تَلْقَاءِ نَفْسِهِ بِمَا يَعْتَرِضُ بِهِ عَلَيْهِ الْعِبَادُ
مِنْ كُلِّ وَضِيعٍ وَشَرِيفٍ لَا وَالَّذِي عَلَّمَ الْقَلَمَ أَسْرَارَ
الْقِدَمِ إِلَّا مَنْ كَانَ مُؤَيَّدًا مِنْ لَدُنْ مُقْتَدِرٍ قَدِيرٍ يُخَاطِبُنِي
الْقَلَمُ الْأَعْلَى وَ يَقُولُ لَا تَخَفْ أَنْ اقْضُصَ لِحَضْرَةِ
السُّلْطَانِ مَا وَرَدَ عَلَيْكَ إِنَّ قَلْبَهُ بَيْنَ إِصْبَعَيْ رَبِّكَ
الرَّحْمَنِ لَعَلَّ يَسْتَشْرِقُ مِنْ أَفْقِ قَلْبِهِ شَمْسُ الْعَدْلِ وَ
الْإِحْسَانِ كَذَلِكَ كَانَ الْحُكْمُ

مِنْ لَدَى الْحَكِيمِ مَنْزُولًا

قُلْ يَا سُلْطَانُ فَانظُرْ بِطَرْفِ الْعَدْلِ إِلَى الْغُلَامِ ثُمَّ احْكُمْ
بِالْحَقِّ فِيمَا وَرَدَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ قَدْ جَعَلَكَ ظِلًّا بَيْنَ الْعِبَادِ
وَ آيَةَ قُدْرَتِهِ لِمَنْ فِي الْبِلَادِ أَنْ احْكُمْ بَيْنَنَا وَ بَيْنَ الَّذِينَ
ظَلَمُونَا مِنْ دُونِ بَيْنَةٍ وَ لَا كِتَابٍ مُنِيرٍ إِنَّ الَّذِينَ فِي
حَوْلِكَ يُحِبُّونَكَ لِأَنْفُسِهِمْ وَ الْغُلَامُ يُحِبُّكَ لِأَنْفُسِكَ وَ
مَا أَرَادَ إِلَّا أَنْ يُقَرَّبَكَ إِلَى مَقَرِّ الْفَضْلِ وَ يُقَابَلَكَ إِلَى
يَمِينِ الْعَدْلِ وَ كَانَ

رَبُّكَ عَلَىٰ مَا أَقُولُ شَهِيدًا

أَنْ يَا سُلْطَانُ لَوْ تَسْمَعُ صَرِيرَ الْقَلَمِ الْأَعْلَىٰ وَ هَدِيرَ
وَرِقَاءِ الْبَقَاءِ عَلَىٰ أَفْنَانِ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ فِي ذِكْرِ اللَّهِ
مُوجِدِ الْأَسْمَاءِ وَ خَالِقِ الْأَرْضِ وَ السَّمَاءِ لِيُبَلِّغَكَ إِلَىٰ
مَقَامٍ لَا تَرَىٰ فِي الْوُجُودِ إِلَّا تَجَلَّىٰ حَضْرَةَ الْمَعْبُودِ وَ
تَرَىٰ الْمُلْكَ أَحَقَرَ شَيْءٍ عِنْدَكَ تَضَعُهُ لِمَنْ أَرَادَ وَ
تَتَوَجَّهَ إِلَىٰ أَفْقٍ كَانَ بِأَنْوَارِ الْوَجْهِ مُضِيئًا وَ لَا تَحْمِلُ
ثِقَلَ الْمُلْكِ أَبَدًا إِلَّا لِنُصْرَةِ

رَبِّكَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى إِذَا يُصَلِّينَ عَلَيْكَ الْمَلَأُ الْأَعْلَى
حَبَّذَا لِهَذَا الْمَقَامِ الْأَسْنَى لَوْ تَرْتَقَى إِلَيْهِ بِسُلْطَانٍ كَانَ
بِاسْمِ اللَّهِ مَعْرُوفاً وَ مِنْ النَّاسِ مَنْ قَالَ إِنَّ الْغُلَامَ مَا
أَرَادَ إِلَّا إِبْقَاءَ إِسْمِهِ وَ مِنْهُمْ مَنْ قَالَ إِنَّهُ أَرَادَ الدُّنْيَا
لِنَفْسِهِ بَعْدَ الَّذِي مَا وَجَدْتُ فِي أَيَّامِي مَقَرَّ الْأَمْنِ عَلَى
قَدَرٍ أَضْعُ رِجْلِي عَلَيْهِ كُنْتُ فِي كُلِّ الْأَحْيَانِ فِي
غَمَرَاتِ الْبَلَايَا الَّتِي مَا أَطَّلَعَ بِهَا أَحَدٌ إِلَّا اللَّهُ إِنَّهُ قَدْ كَانَ
عَلَى مَا أَقُولُ عَلِيماً

كَمْ مِنْ أَيَّامٍ اضْطَرَبَتْ فِيهَا أَحْبَّتِي لِضُرِّي وَ كَمْ مِنْ
أَيَّامٍ ارْتَفَعَ فِيهَا نَحِيبُ الْبُكَاءِ مِنْ أَهْلِي خَوْفاً لِنَفْسِي وَ
لَا يُنْكِرُ ذَلِكَ إِلَّا مَنْ كَانَ عَنِ الصِّدْقِ مَحْرُوماً وَ
الَّذِي لَا يَرَى لِنَفْسِهِ الْحَيَاةَ فِي أَقَلِّ مَنْ أَنْ هَلْ يُرِيدُ
الدُّنْيَا فِيهَا عَجَباً مِنْ الَّذِينَ يَتَكَلَّمُونَ بِأَهْوَائِهِمْ وَ هَامُوا
فِي بَرِيَّةِ النَّفْسِ وَ الْهَوَى سَوْفَ يُسْأَلُونَ عَمَّا قَالُوا
يَوْمَئِذٍ لَا يَجِدُونَ لِأَنْفُسِهِمْ حَمِيماً وَ لَا نَصِيراً وَ مِنْهُمْ
مَنْ قَالَ إِنَّهُ كَفَرَ بِاللَّهِ بَعْدَ الَّذِي يَشْهَدُ

كُلُّ جَوَارِحِي بِأَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالَّذِينَ بَعَثْتُهُم بِالْحَقِّ
وَأَرْسَلْتُهُمْ بِالْهُدَى أُولَئِكَ مَظَاهِرُ أَسْمَائِهِ الْحُسْنَى وَ
مَطَالِعُ صِفَاتِهِ الْعُلْيَا وَمَهَابِطُ وَحْيِهِ فِي مَلَكُوتِ
الْإِنشَاءِ وَبِهِمْ تَمَّتْ حُجَّةُ اللَّهِ عَلَى مَا سِوَاهُ وَنُصِبَتْ
رَايَةُ التَّوْحِيدِ وَظَهَرَتْ آيَةُ التَّجْرِيدِ وَبِهِمْ اتَّخَذَ كُلُّ
نَفْسٍ إِلَى ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا نَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَمْ
يَزَلْ كَانَ وَ لَمْ يَكُنْ مَعَهُ مِنْ شَيْءٍ وَ لَا يَزَالُ يَكُونُ
بِمِثْلِ مَا قَدْ كَانَ تَعَالَى الرَّحْمَنُ

مِنْ أَنْ يَرْتَقِيَ إِلَى إِدْرَاكِ كُنْهِهِ أَفِيْدَةُ أَهْلِ الْعِرْفَانِ أَوْ
يَصْعَدَ إِلَى مَعْرِفَةِ ذَاتِهِ إِدْرَاكُ مَنْ فِي الْأَكْوَانِ هُوَ
الْمُقَدَّسُ عَنْ عِرْفَانِ دُونِهِ وَ الْمُنَزَّهُ عَنْ إِدْرَاكِ مَا
سِوَاهُ إِنَّهُ كَانَ فِي أَزَلِ الْأَزَالِ عَنِ الْعَالَمِينَ غَنِيًّا وَ
اذْكُرِ الْأَيَّامَ الَّتِي فِيهَا أَشْرَقَتْ شَمْسُ الْبَطْحَاءِ عَنْ أَفْقِ
مَشِيَّةِ رَبِّكَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى أَعْرَضَ عَنْهُ الْعُلَمَاءُ وَ
اعْتَرَضَ عَلَيْهِ الْأَدْبَاءُ لِتَطَّلِعَ بِمَا كَانَ الْيَوْمَ فِي حِجَابِ
النُّورِ مَسْتُورًا وَ اشْتَدَّتْ عَلَيْهِ

الأمور من كل الجهات إلى أن تفرق من في حوله
بأمره كذلك كان الأمر من سماء العز منزولاً ثم
اذكروا إذ دخل أحد منهم على النجاشي وتلا عليه
سورة من القرآن قال لمن حوله أنها نزلت من لدن
عليه حكيم من صدق بالحسنى وأمن بما أتى به
عيسى لا يسعه إلا عرض عماء قرء إنا نشهد له كما
نشهد لما عندنا من كتب الله المهيمين القيوم تالله يا
ملك لو تسمع نغمات الورقاء التي تغن

عَلَى الْأَفْنَانِ بِفُنُونِ الْأَلْحَانِ بِأَمْرِ رَبِّكَ الرَّحْمَنِ لَتَدْعُ
 الْمَلِكَ [در کتاب «الوواح نازل له خطاب به ملوک و
 رؤسای ارض»، کلمه «عَنْ» بین دو کلمه «الملک»
 و «ورائک» وجود دارد ولی در «مقاله شخصی
 سیاح» کلمه «عَنْ» نیست.] وَرَائِكَ وَتَتَوَجَّهُ إِلَى
 الْمَنْظَرِ الْأَكْبَرِ الْمَقَامِ الَّذِي كَانَ كِتَابُ الْفَجْرِ عَنْ أَفْقِهِ
 مَشْهُوداً وَتُنْفِقُ مَا عِنْدَكَ ابْتِغَاءً لِمَا عِنْدَ اللَّهِ إِذَا تَجِدُ
 نَفْسَكَ فِي عُلُوِّ الْعِزَّةِ وَالْإِسْتِعْلَاءِ وَسُمُوِّ الْعِظَمَةِ وَ
 الْإِسْتِغْنَاءِ كَذَلِكَ كَانَ الْأَمْرُ فِي أُمَّ الْبَيَانِ مِنْ قَلَمِ
 الرَّحْمَنِ مَسْطُوراً لَا خَيْرَ فِيمَا مَلَكَتْهُ الْيَوْمَ فَسَوْفَ
 يَمْلِكُهُ غَداً غَيْرُكَ أَنْ اخْتَرْتَ لِنَفْسِكَ مَا اخْتَارَهُ اللَّهُ
 لِأَصْفِيَائِهِ

إِنَّهُ يُعْطِيكَ فِي مَلَكُوتِهِ مُلْكَاً كَبِيراً نَسَأَلُ اللّٰهَ بِأَنْ يُؤَيِّدَ
حَضْرَتَكَ عَلَىٰ إِصْغَاءِ الْكَلِمَةِ الَّتِي مِنْهَا اسْتِضَاءُ
العَالَمِ وَ يَحْفَظَكَ عَنِ الَّذِينَ كَانُوا عَنْ شَطْرِ الْقُرْبِ
بَعِيداً

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ يَا إِلَهِي كَمْ مِنْ رُؤْسٍ نُصِيبَتْ عَلَى
القَنَاةِ فِي سَبِيلِكَ وَ كَمْ مِنْ صُدُورٍ اسْتَقْبَلَتْ السَّهَامَ فِي
رِضَائِكَ وَ كَمْ مِنْ قُلُوبٍ تَشَبَّكَتْ لِارْتِفَاعِ كَلِمَتِكَ وَ
انتِشَارِ أَمْرِكَ وَ كَمْ مِنْ عُيُونٍ تَذَرَفَتْ فِي حُبِّكَ
أَسْئَلُكَ يَا مَالِكَ

المُلُوكِ وَ رَاجِمَ المَمْلُوكِ بِاسْمِكَ الأَعْظَمِ الَّذِي
جَعَلْتَهُ مَطْلَعَ أَسْمَائِكَ الحُسْنَى وَ مَظْهَرَ صِيفَاتِكَ
العُلْيَا بِأَنْ تَرَفَعَ السُّبُحَاتِ الَّتِي حَالَتْ بَيْنَكَ وَ بَيْنَ
خَلْقِكَ وَ مَنَعَتْهُمْ عَنِ التَّوَجُّهِ إِلَيَّ أَفُقٍ وَحِيكَ ثُمَّ
اجْتَذَبَهُمْ يَا إِلَهِي بِكَلِمَتِكَ العُلْيَا عَنِ شِمَالِ الوَهْمِ وَ
النَّسْيَانِ إِلَيَّ يَمِينِ اليَقِينِ وَ العِرْفَانِ لِيَعْرِفُوا مَا أَرَدْتَ
لَهُمْ بِجُودِكَ وَ فَضْلِكَ وَ يَتَوَجَّهُوا إِلَيَّ مَظْهَرَ أَمْرِكَ
وَ مَطْلَعِ آيَاتِكَ يَا إِلَهِي أَنْتَ الكَرِيمُ

ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ لَا تَمْنَعُ عِبَادَكَ عَنِ الْبَحْرِ الْأَعْظَمِ
الَّذِي جَعَلْتَهُ حَامِلًا لِلْأَلْيِ عِلْمِكَ وَحِكْمَتِكَ وَ
لَا تَطْرُدُهُمْ عَنْ بَابِكَ الَّذِي فَتَحْتَهُ عَلَى مَنْ فِي سَمَائِكَ
وَ أَرْضِكَ أَيُّ رَبِّ لَا تَدْعُهُمْ بِأَنْفُسِهِمْ لِأَنَّهُمْ لَا يَعْرِفُونَ
وَ يَهْرُبُونَ عَمَّا هُوَ خَيْرٌ لَهُمْ مِمَّا خُلِقَ فِي أَرْضِكَ
فَانظُرْ أَلَيْهِمْ يَا إِلَهِي بِلِحَظَاتِ أَعْيُنِ الطَّافِكِ وَ
مَوَاهِبِكَ وَ خَلِّصْهُمْ عَنِ النَّفْسِ وَ الْهَوَى لِيَتَقَرَّبُوا إِلَيَّ
أُفُقِكَ الْأَعْلَى وَ يَجِدُوا حَلَاوَةَ ذِكْرِكَ وَ لَذَّةَ

المائِدَة الَّتِي نُزِّلَتْ مِنْ سَمَاءِ مَشِيَّتِكَ وَ هَوَاءِ فَضْلِكَ
لَمْ يَزَلْ أَحَاطَ كَرَمُكَ الْمُمَكِّنَاتِ وَ سَبَقَتْ رَحْمَتُكَ
الكَائِنَاتِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ
سُبْحَانَكَ يَا إِلَهِي أَنْتَ تَعَلَّمُ بِأَنَّ قَلْبِي ذَابَ فِي أَمْرِكَ وَ
يَغْلِي دَمِي فِي كُلِّ عِرْقِي مِنْ نَارِ حُبِّكَ وَ كُلُّ قَطْرَةٍ
مِنْهُ يُنَادِيكَ بِلِسَانِ الْحَالِ يَا رَبِّي الْمُتَعَالِ فَاسْفِكْنِي
عَلَى الْأَرْضِ فِي سَبِيلِكَ لِيَنْبُتَ مِنْهَا مَا أَرَدْتَهُ فِي
أَلْوَاحِكَ وَ سَتَّرْتَهُ

عَنْ أَنْظُرِ عِبَادِكَ إِلَّا الَّذِينَ شَرِبُوا كَوْنًا الْعِلْمِ مِنْ
أَيْدِي فَضْلِكَ وَ سَلَسَبِيلَ الْعِرْفَانِ مِنْ كَأْسِ عَطَائِكَ وَ
أَنْتَ تَعْلَمُ يَا إِلَهِي بِأَنِّي مَا أَرَدْتُ فِي أَمْرٍ إِلَّا أَمَرَكَ وَ
مَا قَصَدْتُ فِي ذِكْرٍ إِلَّا ذَكَرَكَ وَ مَا تَحَرَّكَ قَلَمِي إِلَّا وَ
قَدْ أَرَدْتُ بِهِ رِضَائَكَ وَ إِظْهَارَ مَا أَمَرْتَنِي بِهِ
بِسُلْطَانِكَ تَرَانِي يَا إِلَهِي مُتَحَيِّرًا فِي أَرْضِكَ إِنْ
أَذْكَرُ مَا أَمَرْتَنِي بِهِ يَعْتَرِضُ عَلَيَّ خَلْقَكَ وَ إِنْ أَتْرُكُ
مَا أَمَرْتُ بِهِ مِنْ عِنْدِكَ أَكُونُ مُسْتَحِقًّا لِسَيِّطِ قَهْرِكَ

وَبَعِيداً عَنِ رِيَاضِ قُرْبِكَ لَا فَوْعَ عِزَّتِكَ أَقْبَلْتُ إِلَى
 رِضَائِكَ وَاعْرَضْتُ عَمَّا تَهْوَى بِهِ أَنْفُسُ عِبَادِكَ وَ
 قَبِلْتُ مَا عِنْدَكَ وَتَرَكْتُ مَا يُبْعِدُنِي عَنْ مَكَامِنِ قُرْبِكَ
 وَمَعَارِجِ عِزِّكَ فَوْعَ عِزَّتِكَ بِحُبِّكَ لَا أَجْزَعُ عَنْ شَيْءٍ
 وَفِي رِضَائِكَ لَا أَفْزَعُ مِنْ بَلَايَا الْأَرْضِ كُلِّهَا لَيْسَ
 هَذَا إِلَّا بِحَوْلِكَ وَفُوتِكَ وَفَضْلِكَ وَعِنَايَتِكَ مِنْ
 غَيْرِ اسْتِحْقَاقِي بِذَلِكَ فَيَا إِلَهِي هَذَا كِتَابٌ أُرِيدُ أَنْ
 أُرْسِلَهُ إِلَى السُّلْطَانِ وَأَنْتَ تَعْلَمُ بَأَنِّي مَا أَرَدْتُ مِنْهُ

إِلَّا ظُهُورَ عَدْلِهِ لِخَلْقِكَ وَ بُرُوزَ الطَّافِهِ لِأَهْلِ
 مَمْلِكَتِكَ وَ إِنِّي لِنَفْسِي مَا أَرَدْتُ إِلَّا مَا أَرَدْتَهُ وَ لَا أُرِيدُ
 بِحَوْلِكَ إِلَّا مَا تُرِيدُ عُدِمْتُ كَيْنُونَةً تُرِيدُ مِنْكَ دُونَكَ
 فَوَ عِزَّتِكَ رِضَائِكَ مُنْتَهَى أَمَلِي وَ مَشِيَّتِكَ غَايَةُ
 رَجَائِي فَارْحَمْ يَا إِلَهِي هَذَا الْفَقِيرَ الَّذِي تَشَبَّثَ بِذَيْلِ
 غَنَائِكَ وَ هَذَا الدَّلِيلَ الَّذِي يَدْعُوكَ بِأَنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ
 الْعَظِيمُ أَيُّدِي يَا إِلَهِي حَضْرَةَ السُّلْطَانِ عَلَيَّ إِجْرَاءِ
 حُدُودِكَ بَيْنَ عِبَادِكَ وَ إِظْهَارِ عَدْلِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ
 لِيَحْكُمَ

عَلَىٰ هَذِهِ الْفِتْنَةِ كَمَا يَحْكُمُ عَلَىٰ مَا دُونَهُمْ إِنَّكَ أَنْتَ
الْمُقْتَدِرُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ.

حسب الإذن و اجازة سلطان زمان این عبد از مقرر
سریر سلطانی بعراق عرب توجه نمود و دوازده
سنة در آن ارض ساکن و در مدت توقّف شرح
احوال در پیشگاه سلطانی معروض نشد و همچنین
بدولّ خارجہ اظهاری نرفت متوکلاً عَلَى اللَّهِ در آن
ارض ساکن تا آنکه یکی از مأمورین وارد عراق
شد و بعد از ورود در صدد ادبیت

جمعی فقراء افتاد هر روز باغواي بعضی از علمای
ظاهره و غیره متعرض این عباد بوده مَع آنکه ابدأً
خلاف دولت و مَلّت و مغایر اصول و آداب اهل
مملکت از این عباد ظاهر نشده و این عبد بملاحظه
آنکه مبادا از افعال مُعتَدین امری مُنافی رأی جهان
آرای سلطانی احداث شود لذا اجمالی بیاب وزارت
خارجہ میرزا سعید خان اظهار رفت تا در پیشگاه
حضور معروض دارد و بآنچه حکم سلطان صدور
یابد معمول گردد مدتها گذشت و حکمی صدور
نیافت

تا آنکه امر بمقامی رسید که بیم آن بود بَغْتَةً فسادى
برپا شود و خون جمعى ریخته گردد لاِبُدّاً حِفْظاً
لِعِبَادِ اللَّهِ معدودی بوالی عراق توجّه نمودند اگر
بنظر عدل در آنچه واقع شده ملاحظه فرمایند بر
مِرَاتِ قَلْبِ مَنِيرِ روشن خواهد شد که آنچه واقع شده
نظر بمصلحت بوده و چاره جز آن بر حسب ظاهر
نه ذات شاهانه شاهد و گواهند که در هر بلد که
معدودی از این طائفه بوده اند نظر بتعدّی بعضی از

حُگام نار حَرَب و جدال مشتعل می شد ولکن این فانی بعد از ورود عراق کلّ را از فساد و نزاع منع نموده و گواه این عبد عمل او است چه که کلّ مطلقند و شهادت میدهند که جمعیت این حزب در عراق اکثر از جمیع بلدان بوده مَعَذِلِک احدی از حدّ خود تجاوز ننموده و بنفسی متعرّض نشده قریب پانزده سینه میشود که کلّ ناظراً اِلَى الله وَ مُتَوَكَّلًا عَایه ساکنند و آنچه بر ایشان وارد شد صبر نموده اند

و بحق گذاشته اند و بعد از ورود این عبد باین بلد که موسوم بآدرنه است بعضی از اهل عراق و غیره از معنی نصرت که در کتب الهی نازل شده سؤال نموده اند أَجَوِبَهُ شَتَّىٰ در جواب ارسال یکی از آن أَجَوِبَهُ در این ورقه عرض میشود تا در پیشگاه حضور واضح گردد که این عبد جز صلاح و اصلاح بامری ناظر نبوده و اگر بعضی از الطاف الهیّه که مِنْ غَیْرِ استحقاق عنایت فرموده واضح و مکشوف نباشد

این قدر معلوم میشود که بعنایت و اسعه و رحمت
سابقه قلب را از طراز عقل محروم نفرموده
صورت کلماتی که در معنی نصرت عرض شد این
است هُوَ اللهُ تَعَالَى معلوم بوده که حَقَّ جَلِّ ذِكْرُهُ
مقدّس است از دنیا و آنچه در اوست و مقصود از
نصرت این نبوده که نفسی بنفسی محاربه و یا
مجادله نماید سلطانِ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ملكوتِ اِنْشَاءِ را
از بَرِّ و بَحْرِ بِيَدِ مُلُوكِ گذاشته و ایشانند مَظَاهِرِ
قدرت الهیه عَلَى قَدَرِ مَرَاتِبِهِمْ

اگر در ظلّ حقّ وارد شوند از حقّ محسوب وَاِلَّا اِنَّ رَبَّكَ لَعَلِيمٌ وَ خَبِيرٌ و آنچه حقّ جَلّ ذِكْرُهُ از برای خود خواسته قلوب عباد او است که کنائز ذکر و محبّت ربّانیّه و خزائن علم و حکمت الهیّه اند لَمْ يَزَلْ اراده سلطان لایزال این بوده که قلوب عباد را از اشارات دنیا و ما فیها طاهر نماید تا قابل انوار تجلّیات مَلِیکِ اَسْمَاء و صفات شوند پس باید در مدینه قلب بیگانه راه نیابد تا دوستِ یگانه بمقرّ خود آید

یعنی تجلّی اسماء و صفاتش نه ذاته تعالی چه که آن سلطان بیمثال لازال مقدّس از صعود و نزول بوده و خواهد بود پس نصرت الیوم اعتراض بر احدی و مجادله با نفسی نبوده و نخواهد بود بلکه محبوب آن است که مدائن قلوب که در تصرّف جُنُودِ نَفْس و هَوی است بسیف بیان و حکمت و تبیان مفتوح شود لذا هر نفسی که اراده نصرت نماید باید اوّل بسیف معانی و بیان مدینه قلب خود را تصرّف نماید

و از ذکر ما سِوَى الله محفوظ دارد و بعد بمدائن
 قلوب توجه کند این است مقصود از نصرت ابداً
 فساد محبوبِ حق نبوده و نیست و آنچه از قبل
 بعضی از جُهَّال ارتکاب نموده اند ابداً مَرْضَى نبوده
 اِنْ تُقَاتُوا فِى رِضَاهُ لَخَيْرٌ لَّكُمْ مِنْ اَنْ تَقَاتُوا الْيَوْمَ بَايِد
 احبّای الهی بشأنى در ما بين عباد ظاهر شوند که
 جميع را بأفعال خود برضوانِ ذى الجلال هدايت
 نمایند قسم بافتاب افق تقدیس که ابداً

دوستان حقّ ناظر بآرض و اموال فانیّه او نبوده و نخواهند بود حقّ لازال ناظر بقلوب عباد خود بوده و این هم نظر بعنایتِ کُبری است که شاید نفوس فانیّه از شئونات ترابیّه ظاهر و مقدّس شوند و بمقامات باقیّه وارد گردند و الا آن سلطان حقیقی بِنَفْسِهِ لِنَفْسِهِ مُسْتَعْنَى از کُلّ بوده نه از حبّ ممکنات نفعی باو راجع و نه از بغضشان ضرّی وارد کُلّ از امکانه ترابیّه ظاهر و باو راجع خواهند شد

و حقّ فرداً واحداً در مَقَرِّ خود که مقدّس از مکان و
 زمان و ذکر و بیان و اشاره و وصف و تعریف و
 عُلُوّ و دُنُوّ بوده مُستَقَرّ وَ لَا يَعْلَمُ ذَلِكَ إِلَّا هُوَ وَ مَنْ
 عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْوَهَّابُ انتهى.
 ولكن حُسن أعمال مَنوط بآنکه ذات شاهانه بِنَفْسِهِ
 بنظر عدل و عنایت در آن نظر فرماید و بعرايض
 بعضی مِّنْ دُونِ بَيِّنِهِ و برهان کفایت فرماید. نَسْأَلُ
 اللَّهَ بِأَنْ يُؤَيِّدَ السُّلْطَانَ عَلَى مَا أَرَادَ

وَمَا أَرَادَ يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ مُرَادَ الْعَالَمِينَ وَ بَعْدَ ائِن
 عِبْدَ رَا بَاسْتَانِبُولِ اِحْضَارِ نَمُودَنَدَ بَا جَمْعِي اَز فُقَرَاءِ
 وَا رَدِ اَن مَدِينَه شَدِيمِ وَ بَعْدِ اَز وِرُودِ اِبْدَاءِ بَا اِحْدِي
 مَلَاقَاتِ نَشَدِ چَه كَه مَطْلَبِي نَدَاشْتِيمِ وَ مَقْصُودِي نَبُودِ
 جَز اَنكَه بِيْرَهَانَ بَر كَلِّ مُبْرَهَنِ كَرْدَدِ كَه ائِن عِبْدِ
 خِيَالَ فِسادِ نَدَاشْتَه وَ اِبْدَاءِ بَا اَهْلِ فِسادِ مُعَاشِرِ نَه فَوَ
 الَّذِي اَنْطَقَ لِسَانَ كُلِّ شَيْءٍ بِثَنَاءِ نَفْسِهِ نَظَرَ بِمُرَاعَاةِ
 بَعْضِ مَرَاتِبِ تَوَجُّهِ بِجَهْتِي صَعْبِ

بوده ولكن لِحِفْظِ نَفُوسِ اِيْنِ اَمُورِ وَاَقَعِ شُدِه اِنَّ رَبِّي
يَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَ اِنَّهُ عَلِي مَا اَقُولُ شَهِيْدٌ مَلِكِ
عَادِلِ ظِلُّ اللهِ اِسْتِ دَرِ اَرْضِ بَايْدِ كَلِّ دَرِ سَايَةِ عَدْلِش
مَأْوِيْ اِگِيْرِنْدِ وِ دَرِ ظِلِّ فَضْلِشِ بِيَاَسَايْنْدِ اِيْنِ مَقَامِ
تَخْصِيْصِ وِ تَحْدِيْدِ نِيْسْتِ كِه مَخْصُوصِ بِيْعَضِيْ دُونِ
بِعَضِيْ شُودِ چِه كِه ظِلُّ اَز مُظِلِّ حَاكِيْ اِسْتِ حَقِّ جَلِّ
ذِكْرُهُ خُودِ رَا رَبُّ الْعَالَمِيْنَ فَرْمُودِه زِيْرَا كِه كَلِّ رَا
تَرْبِيْتِ فَرْمُودِه وِ مِيْفَرْمَايْدِ فَتَّعَالِيْ فَضْلُهُ الَّذِي

سَبَقَ الْمُمَكِّنَاتِ وَ رَحْمَتُهُ الَّتِي سَبَقَتْ الْعَالَمِينَ اَيْن
 بسی واضح است که صواب یا خطا علی زعم القوم
 این طایفه امری که بآن معروفند آن را حق دانسته و
 اخذ کرده اند لذا از ما عِنْدَهُمْ اِبْتِغَاءً لِمَا عِنْدَ اللَّهِ
 گذشته اند و همین گذشتن از جان در سبیل محبت
 رحمن گواهیست صادق و شاهدیست ناطق علی ما
 هُمْ يَدْعُونَ آیا مشاهده شده که عاقل من غیر دلیل و
 برهان از جان بگذرد و اگر گفته شود این قوم
 مجنونند

این بسی بعید است چه که منحصر بیک نفس و دو
نفس نبوده بلکه جمعی کثیر از هر قبیل از کوثر
معارف الهی سرمست شده و بمشهد فدا در ره
دوست بجان و دل شتافته اند اگر این نفوس که لله
از ما سِوَاهِ گذشته اند و جان و مال در سبیلش ایثار
نموده اند تکذیب شوند بکدام حجّت و برهان صدق
قول دیگران عَلٰی مَا هُمْ عَلَيْهِ در محضر سلطان
ثابت میشود مرحوم حاجی سید محمد اعلی الله
مَقَامَهُ وَ اَغْمَسَهُ فِي لُجَّةِ بَحْرِ

رَحْمَتِهِ وَ غُفْرَانِهِ بِأَنكَه از أَعْلَمُ عُلَمَائِ عَصْرِ بُوْدنْد
وَأَتْقَى وِ أَرْهَدُ أَهْلَ زَمَانِ خُودِ وَ جَلَالَتِ قَدْرِشَانِ
بِمَرْتَبَةٍ بُوْدَه كِه السَّنَ بَرِيَّةَ كُلِّ بَذَكَرٍ وَ ثَنَائِشِ نَاطِقٍ وَ
بِزُهْدٍ وَ وَرَعَشِ مُوقِنٍ دَرِ غَزَائِ بَارُوسِ بِأَنكَه
خُودِ فِتْوَايِ جِهَادِ فَرْمُودنْدِ وَ از وَطَنِ مَعْرُوفِ
بِنَصْرَتِ دِيْنِ بِأَعْلَمُ مُبِينِ تَوَجَّهَ نَمُودنْدِ مَعَاذِكِ
بِبَطْشِ يَسِيْرٍ از خَيْرِ كَثِيْرٍ كُذِّبْتَنْدِ وَ مَرَاجَعَتِ
فَرْمُودنْدِ يَا لَيْتَ كُشِفَ الْغِطَاءِ وَ ظَهَرَ مَا سُتِرَ عَنِ
الْأَبْصَارِ وَ اِيْنِ طَائِفَهَ بِيَسْتِ سَنَهَ مَتَجَاوَزِ اسْتِ كِه دَرِ
اَيَّامِ

و لِيَالِي بَسَطَوْتَ غَضَبِ خَاقَانِي مُعَذِّبٍ وَ از هُبُوبِ
 عَوَاصِفِ قَهْرِ سُلْطَانِي هِر يَكِ بَدِيَارِي افْتَادِهْ اَنْدِ چِه
 مَقْدَارِ از اَطْفَالِ كِه بِي پَدْرِ مَانْدِهْ اَنْدِ وَ چِه مَقْدَارِ از
 اَبَاءِ كِه بِي پَسْرِ گَشْتِهْ اَنْدِ وَ چِه مَقْدَارِ از اُمَّهَاتِ كِه
 از بِيْمِ وَ خَوْفِ جِرَاتِ اَنْكِه بَرِ اَطْفَالِ مَقْتُولِ خَوْدِ
 نَوْحِهْ نَمَايَنْدِ نِدَاشْتِهْ اَنْدِ وَ بَسِي از عِبَادِ كِه دَرِ عَشِيَّ
 بَا كَمَالِ غَنَا وَ ثَرَوْتِ بُوْدِهْ اَنْدِ وَ دَرِ اَشْرَاقِ دَرِ نَهَايْتِ
 فَقْرِ وَ ذَلَّتِ مَشَاهِدِهْ شُدِهْ اَنْدِ مِمَّنْ اَرْضِ اِلَّا وَ قَدْ
 صُبِغَتْ مِنْ دِمَائِهِمْ وَ مَا

مِنْ هَوَاءٍ إِلَّا وَ قَدْ ارْتَفَعَتْ إِلَيْهِ زَفَرَاتُهُمْ وَ فِي أَيْنِ
 سِنِينَ مَعْدُودَاتٍ مِنْ غَيْرِ تَعْطِيلٍ أَوْ سَحَابٍ قِضَا سِهَامٍ
 بَلَا بَارِيدَةٍ وَ مَعَ جَمِيعِ أَيْنِ قِضَايَا وَ بَلَايَا نَارِ حُبِّ
 الْهَيِّ فِي قُلُوبِهِمْ بِشَأْنِي مُشْتَعِلٌ كَمَا أَكْرَمَ كُلَّ رَا قِطْعَةٍ
 قِطْعَةٍ نَمَائِنِدُ أَوْ حُبِّ مَحْبُوبٍ عَالَمِيَّانِ نَكْذِرْنَ بَلْكَه
 بَجَانِ مُشْتَقِ وَ أَمَلِنْدُ أُنْجَه رَا فِي سَبِيلِ الْهَيِّ وَ أَرَدُ
 شُودِ أَيْ سُلْطَانِ نَسَمَاتِ رَحْمَتِ رَحْمَنِ أَيْنِ عِبَادِ رَا
 تَقْلِيْبِ فَرْمُودَةٍ وَ بِشَطْرِ أَحَدِيَّةِ كَشِيدَةٍ كُؤَاهِ عَاشِقِ
 صَادِقِ فِي أَسْتِنِ بَاشِدِ

ولکن بعضی از علمای ظاهره قلبِ آنورِ مَلِیک
 زمان را نسبت بِمُحَرِّمَانِ حَرَمِ رَحْمَانِ و قاصدان
 کعبهٔ عرفان مکدر نموده اند ای کاش رأی جهان
 آرای پادشاهی بر آن قرار میگرفت که این عبد با
 علمای عصر مجتمع میشد و در حضور حضرت
 سلطان اِتیانِ حَجَّت و برهان می نمود این عبد
 حاضر و از حقِّ اَمَل که چنین مجلسی فراهم آید تا
 حقیقت امر در ساحت حضرت سلطان واضح و
 لائح گردد و بعد اَلْأَمْرُ بِیَدِکَ وَ اَنَا حَاضِرٌ تَلْقَاءَ

سَرِيرِ سَلْطَنَتِكَ فَاحْكُمْ لِي أَوْ عَلَيَّ خدایند رحمن در
 فُرْقَانِ که حَجَّتْ باقیه است ما بین مَلاً اکوان
 میفرماید فَتَمَنُّوا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ تمنای موت
 را برهان صدق فرموده و بر مِرَاتِ ضَمِيرِ مُنِيرِ
 معلوم است که الیوم کدام حز بند که از جان در سبیل
 معبود عالمیان گذشته اند و اگر کتب استدلالیه این
 قوم در اثباتِ مَا هُمْ عَلَيْهِ بِدِمَاءِ مَسْفُوكَةٍ فِي سَبِيلِهِ
 تَعَالَى مرقوم می شد هر آینه کتبِ لَا يُحْصَى مَا بَيْنَ
 بَرِيَّةِ ظَاهِرٍ و مشهود بود حال چگونه

این قوم را که قول و فعلشان مطابق است می توان
انکار نمود و نفوسی را که از یک ذره اعتبار در
سبیل مختار نگذشته و نمیگذرند تصدیق نمود
بعضی از علماء که این بنده را تکفیر نموده اند ابدأً
ملاقات ننموده اند و این عبد را ندیده اند و از
مقصود مطلع نشده اند و مَعَذَلِكِ قَالُوا مَا آرَادُوا وَ
يَفْعَلُونَ مَا يُرِيدُونَ هر دعوی را برهان باید محض
قول و اسباب زهد ظاهره نبوده ترجمه چند فقره از
فقرات صحیفه مکنونه فاطمیّه صَلَوَاتُ اللَّهِ

عَایِها که مناسب این مقام است بِلِسَانِ پارسی عرض
 میشود تا بعضی از امور مستوره در پیشگاه حضور
 مکشوف شود و مخاطب این بیانات در صحیفه
 مذکوره که بِلِکَلِمَاتِ مکنونه الیوم معروفست قومی
 هستند که در ظاهر بِلِعلم و تقوی معروفند و در باطن
 مطیع نَفْس و هَوی میفرماید ای بیوفایان چرا در
 ظاهر دَعویِ شبانی کنید و در باطن ذئبِ اَغْنَامِ من
 شده اید مَثَلِ شما مثل ستاره قبل از صبح است که
 در ظاهر دُرّی و روشن است

و در باطن سبب اِضلال و هلاکت کاروانهای مدینه
و دیار من است و همچنین میفرماید ای بظاهر
آراسته و بباطن کاسته مَثَلِ تو مثل آب تلخ صافی
است که کمال لطافت و صفا از او در ظاهر مشاهده
شود و چون بدست صَرَافِ ذائقهٔ احدیه افتد قطره
ای از آن را قبول نفرماید تجلّی آفتاب در تراب و
مِرات هر دو موجود ولکن از فرقدان تا ارض فرق
دان بلکه فرق بی منتهی در میان و همچنین
میفرماید ای پسر دنیا

بسا سحرگاهان تجلی عنایت من از مشرق لامکان
 بمکان تو آمد و تو را در بستر راحت بغیر مشغول
 دید و چون برق روحانی بمقر عز نورانی رجوع
 نمود و در مکامن قُرب نزد جُنودِ قُدس اظهار
 نداشتم و خجلت تو را نپسندیدم و همچنین میفرماید
 ای مدّعی دوستی من در سحرگاهان نسیم عنایت
 من بر تو مُرور نمود و تو را بر فراشِ غفلت خفته
 یافت و بر حال تو گریست و باز گشت انتهی. لذا در
 پیشگاه عدل سلطانی نباید بقولِ مُدّعی اکتفا رود و
 در

فُرقان که فارق بین حق و باطل است میفرماید یا
 أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَائِكُمْ فَاسِيقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن
 تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ
 و در حدیث شریف وارد لَاتُصَدَّقُوا النَّمَامَ بر بعضی
 از علماء امر مشتبه شده و این عبد را ندیده اند و
 آن نفوس که ملاقات نموده اند شهادت میدهند که این
 عبد بغير ما حکم الله فی الکتاب تکلم ننموده و باین
 آیه مبارکه ذاکر قوله تعالى هل تنقمون منا إلا أن
 أمنا بالله و ما أنزل إلینا

وَ مَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ أَى پادشاه زمان چشمهای این
 آوارگان بِشَطْرِ رَحْمَتِ رَحْمَنٍ مَتَوَجَّهٍ وَ نَاطِرٍ وَ
 الْبَتَّةِ این بلایا را رحمت کبری از پی و این شداید
 عَظْمَى رَا رَخَاءٍ عَظِيمٍ از عقب و لکن امید چنانست
 که حضرت سلطان بِنَفْسِهِ در امور تَوَجَّهَ فرماید که
 سبب رجای قلوب گردد و این خیر محض است که
 عَرَضَ شَدِّ وَ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيداً سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ يَا إِلَهِي
 أَشْهَدُ بِأَنَّ قَلْبَ السُّلْطَانِ قَدْ كَانَ بَيْنَ إِصْبَعَيْ قُدْرَتِكَ
 لَوْ تُرِيدُ قَلْبَهُ يَا إِلَهِي

إِلَى شَطْرِ الرَّحْمَةِ وَالْإِحْسَانِ وَ إِنَّكَ أَنْتَ الْمُتَعَالَى
 الْمُقْتَدِرُ الْمَنَّانُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْعَزِيزُ الْمُسْتَعَانُ
 فِي شَرَايِبِ عُلَمَاءِ مِيفَرْمَايِدِ وَ أَمَّا مَنْ كَانَ مِنَ الْفُقَهَاءِ
 صَائِنًا لِنَفْسِهِ حَافِظًا لِدِينِهِ مُخَالَفًا لِهَوَاهِ مُطِيعًا لِأَمْرِ
 مَوْلَاهُ فَلِلْعَوَامِّ أَنْ يُقَلِّدُوهُ إِلَى آخِرِ وَ أَكْرَ پادشاه زمان
 باین بیان که از لسانِ مَظْهَرِ وَحَى رَحْمَنِ جَارِی شَدِه
 نَاطِرِ شَوْنِد مَلاَحِظَه مِيفَرْمَايِنِد کِه مَتَّصِفِین باین
 صَفَاتِ وَارِدَه دَر حَدِيثِ شَرِيفِ اَقَلِّ اَز کَبْرِیْتِ
 اَحْمَرِنْد لِذَا هَر نَفْسِی کِه مَدَّعِی عِلْمِ اسْتِ

قولش مسموع نبوده و نیست و همچنین در ذکر
 فقهای آخر الزمان میفرماید فُقَهَاءُ ذَلِكَ الزَّمَانِ أَشْرُّ
 فُقَهَاءِ تَحْتَ ظِلِّ السَّمَاءِ مِنْهُمْ خَرَجَتْ الْفِتْنَةُ وَالْإِيْهِمْ
 تَعُوْدُ و همچنین میفرماید إِذَا ظَهَرَتْ رَايَةُ الْحَقِّ
 لَعَنَهَا أَهْلُ الشَّرْقِ وَالْغَرْبِ و اگر این احادیث را
 نفسی تکذیب نماید ثبوت آن بر این عبد است چون
 مقصود اختصار است لذا تفصیلِ رُوَاةِ عَرْضِ نَشْدِ
 عِلْمَائِيْ كِه فِي الْحَقِيْقَةِ از كَأْسِ انْقِطَاعِ أَشْمَائِدِهِ اَنْد
 اَبْدًا مَتَعَرِّضِ اِيْنِ عِبْدِ

نشده اند چنانچه مرحوم شیخ مرتضیٰ اعلیٰ الله
مَقَامَهُ وَ اَسْكَنَهُ فِی ظِلِّ قِبَابِ عِنَايَتِهِ در ایام توقّف در
عراق اظهار محبّت میفرمودند و بَعِیْرِ مَا اَذِنَ اللهُ در
این امر تکلّم ننمودند نَسْأَلُ اللهُ اَنْ يُوَفِّقَ الْكُلَّ عَلٰی
مَا يُحِبُّ وَ يَرْضٰی حال جمیع نفوس از جمیع امور
چشم پوشیده اند و بِاَذِيَّتِ اِیْن طائفه متوجّهند چنانچه
اگر از بعضی که بعد از فضل باری در ظلّ
مرحمت سلطانی آرمیده اند و بنعمت غیر متناهیّه
مُتَنَعَمِد سؤال شود که در جزای

نعمت سلطانی چه خدمت اظهار نموده اید بحسن تدبیر مملکتی بر ممالک افزودید و یا بامری که سبب آسایش رعیت و آبادی مملکت و ابقای ذکر خیر دولت شود توجه نموده اید جوابی ندارند جز آنکه جمعی را صدق و یا کذب باسم بایی در حضور سلطان معروض دارند و بعد بقتل و تاراج مشغول شوند چنانچه در تبریز و منصوریّه مصر بعضی را فروختند و زخارف کثیره اخذ نمودند و ابدأ در پیشگاه حضور سلطان عرض نشده

کَلَّ این امور نظر بآن واقع شده که این فقرا را بی
مُعین یافته اند از امور خطیره گذشته اند و باین فقرا
پرداخته اند طوائف متعدّده و ملل مختلفه در ظلّ
سلطان مستریزند یک طائفه هم این قوم باشند بلکه
باید عُلُوّ هَمّت و سُموّ فطرت ملازمان سلطانی
بشانی مشاهده شود که در تدبیر آن باشند که جمیع
ادیان در سایه سلطان در آیند و ما بین کَلّ بعدل
حکم رانند اجرای حدود الله محض عدلست و کَلّ
بآن راضی

بلکه حدود الهیّه سبب و علّت حفظ برّیه بوده و
 خواهد بود بِقَوْلِهِ تَعَالَىٰ وَ لَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا
 أُولِيَ الْأَلْبَابِ از عدل حضرت سلطان بعید است که
 بخطای نفسی جمعی از نفوس مورد سیاط غضب
 شوند حَقَّ جَلِّ ذِكْرُهُ مِيفرمايد لَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ
 أُخْرَىٰ و این بسی معلوم که در هر طائفه عالم و
 جاهل عاقل و غافل فاسق و متقی بوده و خواهد بود
 و ارتکاب امور شنیعه از عاقل بعید است چه که
 عاقل یا طالب دنیا است

و یا تارک آن اگر تارک است البتّه بغير حقّ توّجّه
 ننماید و از این گذشته خشیه الله او را از ارتکاب
 افعال منهيّه مذمومه منع نماید و اگر طالب دنیا است
 اموری که سبب و علّت اعراض عباد و وحشت من
 فی البلاد شود البتّه ارتکاب ننماید بلکه باعمالی که
 سبب اقبال ناس است عامل شود پس مُبرهن شد که
 اعمال مردوده از انفس جاهله بوده و خواهد بود
 نَسْأَلُ اللّٰهَ بِأَنْ يَحْفَظَ عِبَادَهُ عَنِ التَّوَجُّهِ إِلَىٰ غَيْرِهِ وَ
 يُقَرِّبَهُمْ إِلَيْهِ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ

شَيْءٍ قَدِيرٌ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ يَا إِلَهِي تَسْمَعُ حَنِينِي وَ
 تَرَى حَالِي وَ ضُرِّي وَ ابْتِلَائِي وَ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي إِنْ
 كَانَ نِدَائِي خَالِصاً لِرُوحِكَ فَاجْذِبْ بِهِ قُلُوبَ بَرِيَّتِكَ
 إِلَى أَفْقِ سَمَاءِ عِرْفَانِكَ وَ قَلْبِ السُّلْطَانِ إِلَى يَمِينِ
 عَرْشِ اسْمِكَ الرَّحْمَنِ ثُمَّ ارْزُقْهُ يَا إِلَهِي النِّعْمَةَ الَّتِي
 نَزَّلْتَ مِنْ سَمَاءِ كَرَمِكَ وَ سَحَابِ رَحْمَتِكَ لِيَنْقَطِعَ
 عَمَّا عِنْدَهُ وَ يَتَوَجَّهَ إِلَى شَطْرِ الطَّافِكِ أَيُّ رَبِّ أَيْدِهِ
 عَلَى نُصْرَةِ أَمْرِكَ وَ إِعْلَاءِ كَلِمَتِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ ثُمَّ
 انصُرْهُ

بِجُنُودِ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ لِيُسَخَّرَ الْمَدَائِنَ بِاسْمِكَ وَ
 يَحْكُمَ عَلَى مَنْ عَلَى الْأَرْضِ كُلِّهَا بِقُدْرَتِكَ وَ
 سُلْطَانِكَ يَا مَنْ بِيَدِكَ مَلَكُوتُ الْإِيجَادِ وَ إِنَّكَ أَنْتَ
 الْحَاكِمُ فِي الْمَبْدَءِ وَ الْمَعَادِ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْمُقْتَدِرُ
 الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ بِشَأْنِي امْر را در پیشگاه حضور
 سلطانی مشتبه نموده اند که اگر از نفسی از این
 طایفه عمل قبیحی صادر شود آن را از مذهب این
 عباد می‌شمرند فَوَالَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِنْ عِبَد
 ارْتِكَابَ مَكَارِهِ رَا جَائِزٌ نَدَانَسْتَهُ تَا چِه رسد بآنچه
 صرِحاً

در کتب الهی نهی آن نازل شده حقّ ناس را از شُرب خَمَر نهی فرموده و حرمت آن در کتاب الهی نازل و ثبت شده و علمای عصر کَثَرَاللهُ امثالهم طُرّاً ناس را از این عمل شنیع نهی نموده اند مَعَذَلِكْ بعضی مرتکبند حال جزای این عمل بنفوس غافله راجع و آن مَظَاهِرِ عِزِّ تَقْدِيسِ مَقْدَسٍ و مُبَرَّأِ يَشْهَدُ بِتَقْدِيسِهِمْ كُلُّ الْوُجُودِ مِنَ الْغَيْبِ وَ الشُّهُودِ بَلَى اَيْنَ عِبَادِ حَقٍّ رَا يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ وَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ میدانند و ظهورات مظاهر احدیه را

در عوالم مُلکِیّه مُحال ندانسته اند و اگر نفسی مُحال
داند چه فرق است ما بین او و قومی که یَدُالله را
مَغلول دانسته اند و اگر حقّ جَلِّ ذِکْرُهُ را مُختار
دانند باید هر امری که از مَصْدَرِ حُکْمِ آن سلطانِ
قِدَمِ ظاهراً شود کُلّ قبول نمایند لَمَفَرَّ وَ لَمَهْرَبَ
لِأَحَدٍ إِلَّا إِلَى اللَّهِ لَا عَاصِمَ وَ لَا مَلْجَأَ إِلَّا إِلَيْهِ وَ امری
که لازم است اِتیانِ دلیل و برهان مَدْعَى عَلَیْ مَا
یَقُولُ وَ یَدْعَى دیگر اعراض ناس از عالم و جاهل
منوط نبوده و نخواهد بود انبیاء که لِنَالِی

بحرِ اَحَدِيَّه و مَهَابِطِ و حَى الهِيَّه اند مَحَلِّ اعراض و
 اعراضِ ناسِ واقِع شده اند چنانچه ميفرمايد وَ هَمَّتْ
 كُلُّ اُمَّةٍ بِرَسُوْلِهِمْ لِيَاخُذُوهُ وَ جَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوْا
 بِهِ الْحَقَّ وَ هَمچنين ميفرمايد مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُوْلٍ اِلَّا
 كَانُوْا بِه يَسْتَهْزِئُوْنَ در ظهور خاتمِ انبياء و سلطانِ
 اصفياء رُوْحِ الْعَالَمِيْنَ فِدَاةً ملاحظه فرمائيد كه بعد
 از اشراقِ شمسِ حَقِيْقَتِ از افقِ حِجَازِ چه مقدار ظلم
 از اهلِ ضَلَالِ بر آن مظهرِ عِزِّ ذِي الْجَلَالِ وارد
 شده

بشأنی عباد غافل بودند که اذیت آن حضرت را از
 اعظم اعمال و سبب وصول بحق متعال میدانسته اند
 چه که علمای آن عصر در سنین اولیه از یهود و
 نصاری از آن شمس افق اعلیٰ اعراض نمودند و
 باعراض آن نفوس جمیع ناس از وضیع و شریف
 بر اطفای نور آن نیر افق معانی کمر بستند اسامی
 کلّ در کتب مذکور است از جمله وَهَب بنِ رَاهِب و
 كَعْب بنِ أَشْرَف و عَبْدُاللهِ أَبِیِّ و امثال آن نفوس تا
 آنکه امر بمقامی رسید که در سفکِ دَمِ أَطْهَرِ آن

حضرت مجلس شوری ترتیب دادند چنانچه حقّ جَلَّ
ذِكْرُهُ خیر فرموده وَ اِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِيُثْبِتُوكَ اَوْ يَقْتُلُوكَ اَوْ يُخْرِجُوكَ وَ يَمْكُرُونَ وَ
يَمْكُرُ اللهُ وَ اللهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ وَ همچنين میفرماید وَ
اِنْ كَانَ كُبْرًا عَلَيكَ اِعْرَاضُهُمْ فَاِنْ اسْتَطَعْتَ اَنْ تَبْتَغِيَ
نَفَقًا فِي الْاَرْضِ اَوْ سُلْمًا فِي السَّمَاءِ فَتَاتِيهِمْ بِآيَةٍ وَ لَوْ
شَاءَ اللهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ
تَاللهِ از مضمون این دو آیه مبارکه قلوب مقربین در
احتراق است و امثال

این امور وارده محققه از نظر محو شده و ابدأ تفکر
 ننموده و نمی نمایند که سبب اعراض عباد در احيان
 ظهورِ مَطالِعِ انوارِ الهیّه چه بوده و همچنین قبل از
 خاتم انبیاء در عیسی بن مریم ملاحظه فرمایند بعد
 از ظهور آن مَظَهَرِ رَحْمَنِ جَمِيعِ عِلْمَاءِ آن سَازِجِ
 ايمان را بکفر و طغیان نسبت داده اند تا بالاخره
 باجازه حَنّاس که اعظم علمای آن عصر بود و
 همچنین قیافا که اَقْضَى الْقُضَاةِ بود بر آنحضرت
 وارد آوردند آنچه را که قلم از زکورش خجل و عاجز
 است

ضَاقَتْ عَلَيْهِ الْأَرْضُ بِوُسْعَتِهَا إِلَيَّ أَنْ عَرَّجَهُ اللَّهُ إِلَيَّ
السَّمَاءِ وَ أَكْرَ تَفْصِيلَ جَمِيعِ أَنْبِيَاءِ عَرْضِ شُودِ بِيَمِ
أَنْسَتْ كِهْ كَسَالَتْ عَارِضِ كَرْدِدِ وَ مَخْصُوصِ عِلْمَايِ
تَوْرَاةِ بَرَأَنْدِ كِهْ بَعْدِ ازِ مُوسَى نَبِيِّ مَسْتَقْلِ صَاحِبِ
شَرِيعَتِ نَخَوَاهِدِ أَمَدِ نَفْسِي ازِ أَوْلَادِ دَاوُدِ ظَاهِرِ
خَوَاهِدِ شُدِ وَ أَوْ مَرُوجِ شَرِيعَتِ تَوْرَاةِ خَوَاهِدِ بُوْدِ تَا
بِإِعَانَتِ أَوْ حَكْمِ تَوْرَاةِ مَا بَيْنِ أَهْلِ شَرْقِ وَ غَرْبِ
جَارِي وَ نَافِذِ كَرْدِدِ وَ هَمِچْنِينِ أَهْلِ أَنْجِيلِ مُحَالِ
دَانَسْتِهْ اَنْدِ كِهْ بَعْدِ ازِ عِيسَى بِنِ مَرْيَمِ عِ صَاحِبِ أَمْرِ

جدید از مَشْرُقِ مَشِیَّتِ الهی اشراق نماید و مستدلّ
 باین آیه شده اند که در انجیل است إِنَّ السَّمَاءَ وَ
 الْأَرْضَ تَزُولَانِ وَلَكِنَّ كَلِمَةَ ابْنِ الْإِنْسَانِ لَنْ يَزُولَ أَبَدًا
 و برآنند که آنچه عیسی بن مریم ع فرموده و امر
 نموده تغییر نیابد در یک مقام از انجیل میفرماید
 إِنِّي ذَاهِبٌ وَآتِي وَ فِي انجیل یوحنا هم بشارت داده
 بِرُوحٍ تَسَلِّي دهنده که بعد از من میآید و در انجیل
 لوقا هم بعضی علامات مذکور است ولکن چون
 بعضی از علمای آن ملت

هر بیانی را تفسیری به‌وای خود نمودند لذا از
 مقصود محتجب ماندند فَيَا أَيَّتَ أَذْنَتَ لِي يَا سُلْطَانُ
 لِنُرْسِلَ إِلَى حَضْرَتِكَ مَا تَقْرُبُ بِهِ الْعُيُونُ وَ تَطْمَئِنُّ بِهِ
 النَّفُوسُ وَ يُوقِنُ كُلُّ مُنْصِفٍ بِأَنَّ عِنْدَهُ عِلْمَ الْكِتَابِ وَ
 بعضی از ناس چون از جواب خصم عاجزند بحبل
 تحریف کتب متمسکند و حال آنکه ذکر تحریف در
 مواضع مخصوصه بوده لَوْلَا إِعْرَاضُ الْجُهْلَاءِ وَ
 إِغْمَاضُ الْعُلَمَاءِ لَقُلْتُ مَقَالًا تَفْرَحُ بِهِ الْقُلُوبُ وَ تَطِيرُ
 إِلَى الْهَوَاءِ الَّذِي

يُسْمَعُ مِنْ هَزِيذِ أَرْيَاحِهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَلَكِنَّ الْآنَ
لِعَدَمِ اقْتِضَاءِ الزَّمَانِ مُنِعَتِ اللُّسَانُ عَنِ الْبَيَانِ وَ خُتِمَ
إِنَاءُ التَّبْيَانِ إِلَى أَنْ يَفْتَحَ اللَّهُ بِقُدْرَتِهِ إِنَّهُ لَهُوَ الْمُقْتَدِرُ
الْقَدِيرُ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ يَا إِلَهِي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي
بِهِ سَخَّرْتَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِأَنْ تَحْفَظَ
سِرَاجَ أَمْرِكَ بِزُجَاجَةٍ قُدْرَتِكَ وَالطَّافِكَ لَيْلًا تَمُرُّ
عَلَيْهِ أَرْيَاحُ الْإِنْكَارِ مِنْ شَطْرِ الَّذِينَ غَفَّلُوا مِنْ أَسْرَارِ
اسْمِكَ الْمُخْتَارِ ثُمَّ زِدْ نُورَهُ بِدُهْنِ

حِكْمَتِكَ إِنَّكَ أَنْتَ الْمُقْتَدِرُ عَلَى مَنْ فِي أَرْضِكَ وَ
سَمَائِكَ أَيُّ رَبِّ أَسْأَلُكَ بِالْكَلِمَةِ الْعُلْيَا الَّتِي بِهَا فَرَعَ
مَنْ فِي الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ إِلَّا مَنْ تَمَسَّكَ بِالْعُرْوَةِ
الْوُثْقَى بِأَنْ لَا تَدْعَنِي بَيْنَ خَلْقِكَ فَارْفَعْنِي إِلَيْكَ وَ
أَدْخِلْنِي فِي ظِلَالِ رَحْمَتِكَ وَ أَشْرِبْنِي زُلَالَ خَمْرِ
عِنَايَتِكَ لِأَسْكُنَ فِي خِبَاءِ مَجْدِكَ وَ قِبابِ الطَّافِكِ
إِنَّكَ أَنْتَ الْمُقْتَدِرُ عَلَى مَا تَشَاءُ وَ إِنَّكَ أَنْتَ الْمُهَيِّمُ
الْقَيُّومُ يَا سُلْطَانُ قَدْ خَبَّتْ مَصَابِيحُ الْإِنْصَافِ وَ
اشْتَعَلَتْ

نَارُ الْإِعْتِسَافِ فِي كُلِّ الْأَطْرَافِ إِلَى أَنْ جَعَلُوا أَهْلِي
أُسَارَى مِنَ الزُّورَاءِ إِلَى الْمَوْصِلِ الْحَدْبَاءِ لَيْسَ هَذَا
أَوَّلُ حُرْمَةٍ هُتِّغَتْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَنْبَغِي لِكُلِّ نَفْسٍ أَنْ
يَنْظُرَ وَيَذْكَرَ فِيمَا وَرَدَ عَلَى آلِ الرَّسُولِ إِذْ جَعَلَهُمْ
الْقَوْمُ أُسَارَى وَادْخَلُوهُمْ فِي دِمَشْقِ الْفَيْحَاءِ وَكَانَ
بَيْنَهُمْ سَيِّدُ السَّاجِدِينَ وَ سَنَدُ الْمُقَرَّبِينَ وَ كَعْبَةُ الْمُشْتَاقِينَ
رُوحٌ مَا سِوَاهُ فِدَاهُ قِيلَ لَهُمْ أَنْتُمْ الْخَوَارِجُ قَالَ لَا وَ
اللَّهُ نَحْنُ عِبَادُ أَمَّنَا بِاللَّهِ وَ آيَاتِهِ وَ بِنَا افْتَرَّ

تُغْرُ الْإِيمَانَ وَ لَاحَتْ آيَةُ الرَّحْمَنِ وَ بِذِكْرِنَا سَأَلَتْ
 الْبَطْحَاءُ وَ مَا طَتِ الظُّلْمَةُ الَّتِي حَالَتْ بَيْنَ الْأَرْضِ وَ
 السَّمَاءِ قِيلَ أ حَرَّمْتُمْ مَا أَحَلَّهُ اللَّهُ أَوْ حَلَّلْتُمْ مَا حَرَّمَهُ
 اللَّهُ قَالَ نَحْنُ أَوْلُ مَنْ اتَّبَعَ أَوْ أَمَرَ اللَّهُ وَ نَحْنُ أَصْلُ
 الْأَمْرِ وَ مَبْدَأُهُ وَ أَوْلُ كُلِّ خَيْرٍ وَ مُنْتَهَاهُ نَحْنُ آيَةُ الْقِدَمِ
 وَ ذِكْرُهُ بَيْنَ الْأُمَمِ قِيلَ أ تَرَكْتُمُ الْقُرْآنَ قَالَ فِينَا أَنْزَلَهُ
 الرَّحْمَنُ وَ نَحْنُ نَسَائِمُ السُّبْحَانِ بَيْنَ الْأَكْوَانِ وَ نَحْنُ
 الشَّوَارِعُ الَّتِي انشَعَبَتْ مِنَ الْبَحْرِ الْأَعْظَمِ الَّذِي أَحْيَى
 اللَّهُ بِهِ

الأَرْضَ وَ يُحْيِيهَا بِهِ بَعْدَ مَوْتِهَا وَ مِنَّا انْتَشَرَتْ آيَاتُهُ وَ
 ظَهَرَتْ بَيِّنَاتُهُ وَ بَرَزَتْ آثَارُهُ وَ عِنْدَنَا مَعَانِيهِ وَ
 أَسْرَارُهُ قِيلَ لِأَيِّ جُرْمٍ مُلِيتُمْ قَالَ لِحُبِّ اللَّهِ وَ انْقِطَاعِنَا
 عَمَّا سِوَاهُ إِنَّا مَا ذَكَرْنَا عِبَارَتَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَلْ رَشَّحْنَا
 رَشْحًا مِنَ الْبَحْرِ الْحَيَوَانِ الَّذِي كَانَ مُودَعًا فِي كَلِمَاتِهِ
 لِيُحْيِيَ بِهِ الْمُقْبِلُونَ وَ يَطَّلِعُوا بِمَا وَرَدَ عَلَى أَمْنَاءِ اللَّهِ
 مِنْ قَوْمٍ سَوَاءٍ أَخْسَرِينَ وَ نَرَى الْيَوْمَ يَعْتَرِضُونَ الْقَوْمَ
 عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ قَبْلُ وَ هُمْ يَظْلِمُونَ أَشَدَّ

مَمَا ظَلَمُوا وَ لَا يَعْرِفُونَ تَاللَّهِ إِنِّي مَا أَرَدْتُ الْفَسَادَ بَلْ
تَطْهِيرَ الْعِبَادِ عَنْ كُلِّ مَا مَنَعَهُمْ عَنِ التَّقَرُّبِ إِلَى اللَّهِ
مَا لِكَ يَوْمَ التَّنَادِ كُنْتُ نَائِمًا عَلَى مَضْجَعِي مَرَّتَ عَلَيَّ
نَفَحَاتُ رَبِّي الرَّحْمَنِ وَ أَيْقَظْتَنِي مِنَ النَّوْمِ وَ أَمَرَنِي
بِالنُّدَاءِ بَيْنَ الْأَرْضِ وَ السَّمَاءِ مَا كَانَ هَذَا مِنْ عِنْدِي بَلْ
مِنْ عِنْدِهِ وَ يَشْهَدُ بِذَلِكَ سُكَّانُ جَبْرُوتِهِ وَ مَلَكَوتِهِ وَ
أَهْلُ مَدَائِنِ عِزِّهِ فَوَنَفْسِهِ الْحَقُّ لَا أَجْزَعُ مِنَ الْبَلَايَا فِي
سَبِيلِهِ وَ لَا عَنِ الرَّزَايَا فِي حُبِّهِ وَ رِضَائِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ

الْبَلَاءُ غَادِيَةٌ لِهَذِهِ الدَّسْكَرَةِ الْخَضِرَاءِ وَ ذُبَالَةٌ
 لِمَصْبَاحِهِ الَّذِي بِهِ أَشْرَقَتِ الْأَرْضُ وَالسَّمَاءُ هَلْ
 يَبْقَى لِأَحَدٍ مَا عِنْدَهُ مِنْ ثَرَوَتِهِ أَوْ يُغْنِيهِ غَدًا عَنْ مَالِكِ
 نَاصِيَّتِهِ لَوْ يَنْظُرُ أَحَدٌ فِي الَّذِينَ نَامُوا تَحْتَ الرِّضَامِ وَ
 جَاوَرُوا الرِّغَامَ هَلْ يَقْدِرُ أَنْ يُمَيِّزَ رِمَمَ جَمَاجِمِ الْمَالِكِ
 عَنْ بَرَاجِمِ الْمَمْلُوكِ لَا فَوْ مَالِكِ الْمُلُوكِ وَ هَلْ
 يَعْرِفُ الْوُلَاةَ مِنَ الرُّعَاةِ وَ هَلْ يُمَيِّزُ أَوْلِيَ الثَّرْوَةِ وَ
 الْغِنَاءِ مِنَ الَّذِي كَانَ بِبِلَا حِذَاءٍ وَ وَطَاءٍ تَالِهٍ قَدْ رُفِعَ
 الْفَرْقُ إِلَّا لِمَنْ

قَضَى الْحَقَّ وَ قُضِيَ بِالْحَقِّ أَيْنَ الْعُلَمَاءِ وَ الْفُضَّلَاءِ وَ
 الْأَمْرَاءِ أَيْنَ دِقَّةِ أَنْظَارِهِمْ وَ حِدَّةِ أَبْصَارِهِمْ وَ رِقَّةِ
 أَفْكَارِهِمْ وَ سَلَامَةِ أذْكَارِهِمْ وَ أَيْنَ خَزَائِنُهُمُ الْمَسْتُورَةَ
 وَ زَخَارِفُهُمُ الْمَشْهُودَةَ وَ سُرُورُهُمُ الْمَوْضُوعُونَ وَ فُرُشُهُمُ
 الْمَوْضُوعَةُ هَيْهَاتَ قَدْ صَارَ الْكُلُّ بُورًا وَ جَعَلَهُمْ
 قَضَاءُ اللَّهِ هَبَاءً مَنْثُورًا قَدْ نُثِلَ مَا كَنْزُوا وَ تَشَتَّتَ مَا
 جَمَعُوا وَ تَبَدَّدَ مَا كَتَمُوا أَصْبَحُوا لَا يُرَى إِلَّا أَمَاكِنُهُمْ
 الْخَالِيَةُ وَ سُقُوفُهُمُ الْخَاوِيَةُ وَ جُدُوعُهُمُ الْمُنْقَعِرَةُ وَ
 قَشِيْبُهُمُ الْبَالِيَةُ.

إِنَّ الْبَصِيرَ لَا يُشْغَلُهُ الْمَالُ عَنِ النَّظَرِ إِلَى الْمَالِ وَ
 الْخَبِيرَ لَا تُمَسِّكُهُ الْأَمْوَالُ عَنِ التَّوَجُّهِ إِلَى الْغَنِيِّ
 الْمُتَعَالِ أَيْنَ مَنْ حَكَمَ عَلَى مَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ عَلَيْهَا وَ
 اسْرَفَ وَ اسْتَطْرَفَ فِي الدُّنْيَا وَ مَا خُلِقَ فِيهَا أَيْنَ
 صَاحِبِ الْكُتَيْبَةِ السَّمْرَاءِ وَ الرَّايَةِ الصَّفْرَاءِ أَيْنَ مَنْ
 حَكَمَ فِي الزُّورَاءِ وَ أَيْنَ مَنْ ظَلَمَ فِي الْفَيْحَاءِ وَ أَيْنَ
 الَّذِينَ ارْتَعَدَ الْكُنُوزُ مِنْ كَرَمِهِمْ وَ قُبِضَ الْبَحْرُ عِنْدَ
 بَسْطِ أَكْفِهِمْ وَ هَمَمِهِمْ وَ أَيْنَ مَنْ طَالَ ذِرَاعُهُ فِي
 الْعِصْيَانِ

وَ مَالٍ ذَرْعُهُ عَنِ الرَّحْمَنِ أَيَّنَ الَّذِي كَانَ أَنْ يَجْتَبِي
 اللَّذَاتِ وَ يَجْتَبِي أَثْمَارَ الشَّهَوَاتِ أَيَّنَ رَبَّاتُ الْكَمَالِ وَ
 ذَوَاتُ الْجَمَالِ أَيَّنَ أَغْصَانُهُمُ الْمُتَمَائِلَةُ وَ أَفْنَانُهُمُ
 الْمُتَطَاوِلَةُ وَ قُصُورُهُمُ الْعَالِيَةُ وَ بَسَاتِينُهُمُ الْمَعْرُوشَةُ وَ
 أَيَّنَ دِقَّةُ أَدِيمِهَا وَ رِقَّةُ نَسِيمِهَا وَ خَرِيرُ مَائِهَا وَ هَزِيرُ
 أَرِيحِهَا وَ هَدِيرُ وَرِقَائِهَا وَ حَفِيفُ أَشْجَارِهَا وَ أَيَّنَ
 سُحُورُهُمُ الْمُفْتَرَّةُ وَ نُغُورُهُمُ الْمُبْتَسِمَةُ فَوَاهَا لَهُمْ قَدْ
 هَبَطُوا الْحَضِيضَ وَ جَاوَرُوا الْقَضِيضَ

لَا يُسْمَعُ الْيَوْمَ مِنْهُمْ ذِكْرٌ وَلَا رِكْزٌ وَلَا يُعْرَفُ مِنْهُمْ
 أَمْرٌ وَلَا رَمَزٌ. أَيُّمَارُونَ الْقَوْمُ وَهُمْ يَشْهَدُونَ أ
 يُنْكِرُونَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ لَمْ أَدْرِ بِأَيِّ وَاذِ يَهِيمُونَ أَمَا
 يَرُونَ يَذْهَبُونَ وَلَا يَرْجِعُونَ إِلَى مَتَى يُغَيِّرُونَ وَ
 يُنْجِدُونَ يَهْبِطُونَ وَيَصْعَدُونَ. (أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا
 أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ) طُوبَى لِمَنْ قَالَ أَوْ يَقُولُ
 بَلَى يَا رَبِّ أَنْ وَ حَانَ وَ يَنْقَطِعُ عَمَّا كَانَ إِلَى مَالِكِ
 الْأَكْوَانِ وَ مَلِكِ الْإِمْكَانِ. هَيْهَاتَ لَا يُحْصَدُ إِلَّا مَا
 زُرِعَ وَ لَا

يُؤَخِّدُ إِلَّا مَا وُضِعَ إِلَّا بِفَضْلِ اللَّهِ وَكَرَمِهِ. هَلْ حَمَلَتْ
الْأَرْضُ بِالَّذِي لَا تَمْنَعُهُ سُبُحَاتُ الْجَلَالِ عَنِ الصُّعُودِ
إِلَى مَلَكُوتِ رَبِّهِ الْعَزِيزِ الْمُتَعَالِ وَ هَلْ لَنَا مِنَ الْعَمَلِ
مَا يَزُولُ بِهِ الْعَلَلُ وَ يُقَرَّبُنَا إِلَى مَالِكِ الْعِلَلِ. نَسْأَلُ اللَّهَ
أَنْ [در كتاب «الوواح نازل له خطاب به ملوك و
رؤسای ارض»، بِأَنْ درج شده است ولی در «مقاله
شخصی سیاح» أَنْ آمده است.] يُعَامِنَا بِفَضْلِهِ لَا
بِعَدْلِهِ وَ يَجْعَلْنَا مِمَّنْ تَوَجَّهَ إِلَيْهِ وَ انْقَطَعَ عَمَّا سِوَاهُ.
يَا مَلِكُ قَدْ رَأَيْتُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مَا لَا رَأَتْ عَيْنٌ وَ لَا
سَمِعَتْ أُذُنٌ قَدْ أَنْكَرَنِي الْمَعَارِفُ وَ

ضَاقَ عَلَيَّ الْمَخَارِفُ قَدْ نَضَبَ ضَحْضَاخُ السَّلَامَةِ وَ
 اصْفَرَ ضِحْضَاخُ الرَّاحَةِ كَمْ مِنَ الْبَلَايَا نَزَلَتْ وَ كَمْ
 مِنْهَا سَوْفَ تَنْزِلُ أَمْشِي مُقْبِلًا إِلَى الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ وَ
 عَنْ وَرَائِي تَنْسَابُ الْحُبَابِ. قَدْ اسْتَهَلَّ مَدْمَعِي إِلَى أَنْ
 بَلَ مَضْجَعِي وَ لَيْسَ حُزْنِي لِنَفْسِي تَاللهِ رَأْسِي يَشْتَاقُ
 الرِّمَّاحَ فِي حُبِّ مَوْلَاهُ وَ مَا مَرَرْتُ عَلَى شَجَرٍ إِلَّا وَ
 قَدْ خَاطَبْتُهُ فُوَادِي يَا لَيْتَ قُطِعْتَ لِاسْمِي وَ صُلِبَ
 عَلَيْكَ جَسَدِي فِي سَبِيلِ رَبِّي [در کتاب «الوواح نازله
 خطاب به ملوک و رؤسای ارض»، و نیز «مقاله
 شخصی سیاح» بین دو کلمه رَبِّي و بِمَا، کلمه «بَل»
 مندرج است.] بِمَا أَرَى النَّاسَ فِي سُكْرَتِهِمْ

يَعْمَهُونَ وَ لَا يَعْرِفُونَ رَفَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَ وَضَعُوا إِلَهُهُمْ
كَأَنَّهُمْ اتَّخَذُوا أَمْرَ اللَّهِ هُزُوعًا وَ لَهْوًا وَ لَعِبًا وَ يَحْسَبُونَ
أَنَّهُمْ مُحْسِنُونَ وَ فِي حِصْنِ الْأَمَانِ هُمْ مُحْصَنُونَ لَيْسَ
الْأَمْرُ كَمَا يَظُنُّونَ غَدًا يَرَوْنَ مَا يُنْكِرُونَ فَسَوْفَ
يُخْرِجُونَنَا أَوْلُو الْحُكْمِ وَ الْغَنَاءِ مِنْ هَذِهِ الْأَرْضِ الَّتِي
سُمِّيَتْ بِأَدْرِنَةَ إِلَى مَدِينَةِ عَكَّا وَ مِمَّا يَحْكُونَ إِنَّهَا
أَخْرَبُ مَدْنِ الدُّنْيَا وَ أَقْبَحُهَا صُورَةً وَ أَرْدَنُهَا هَوَاءً وَ
أَنْتُنَّهَا مَاءً كَأَنَّهَا دَارُ حُكُومَةِ الصِّدِّيقِ لَا يُسْمَعُ

مِنْ أَرْجَائِهَا إِلَّا صَوْتُ تَرْجِيْعِهِ وَ أَرَادُوا أَنْ يَحْبِسُوا
 الْغُلَامَ فِيهَا وَ يَسُدُّوا عَلَيَّ وَجُوهَنَا أَبْوَابَ الرَّخَاءِ وَ
 يَصُدُّوا عَنَّا عَرْضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِيمَا غَبَرَ مِنْ أَيَّامِنَا
 تَاللَّهِ لَوْ يَنْهَكُنِي اللَّغَبُ وَ يُهْلِكُنِي السَّعْبُ وَ يُجْعَلُ
 فِرَاشِي مِنَ الصَّخْرَةِ الصَّمَاءِ وَ مُوَانِسِي وَ حُوشُ
 الْعَرَاءِ لَا أَجْزَعُ وَ أَصْبِرُ كَمَا صَبَرَ أَوْلُوا الْحَزْمِ وَ
 أَصْحَابُ الْعَزْمِ بِحَوْلِ اللَّهِ مَالِكِ الْقِدَمِ وَ خَالِقِ الْأُمَمِ وَ
 أَشْكُرُ اللَّهَ عَلَى كُلِّ الْأَحْوَالِ وَ نَرْجُو مِنْ كَرَمِهِ

تَعَالَىٰ بِهَذَا الْحَبْسِ يُعْتِقُ الرِّقَابَ مِنَ السَّلَاسِلِ وَ
الْأَطْنَابِ وَ يَجْعَلُ الْوُجُوهَ خَالِصَةً لِرُؤُوسِهِ الْعَزِيزِ
الْوَهَّابِ إِنَّهُ مُجِيبٌ لِمَنْ دَعَاهُ وَ قَرِيبٌ لِمَنْ نَاجَاهُ وَ
نَسَّأَلُهُ بِأَنْ يَجْعَلَ هَذَا الْبَلَاءَ الْأَذْهَمَ دِرْعًا لِهَيْكَلِ أَمْرِهِ
وَ بِهِ يَحْفَظُهُ مِنْ سُيُوفِ شَاحِدَةٍ وَ قُضْبِ نَافِذَةٍ لَمْ يَزَلْ
بِالْبَلَاءِ عَلا أَمْرُهُ وَ سَنَا ذِكْرُهُ هَذَا مِنْ سُنَّتِهِ قَدْ خَلَّتْ
فِي الْقُرُونِ الْخَالِيَةِ وَ الْأَعْصَارِ الْمَاضِيَةِ فَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ الْقَوْمَ مَا لَا يَفْقَهُونَهُ

الْيَوْمَ إِذَا عَثَرَ جَوَادُهُمْ وَ طُوى مِهَادُهُمْ وَ كَلَّتْ أَسْيَافُهُمْ
 وَ زَلَّتْ أَقْدَامُهُمْ لَمْ أَدْرِ إِلَى مَتَى يَرْكَبُونَ مَطِيَّةَ الْهَوَى
 وَ يَهَيِّمُونَ فِي هَيْمَاءِ الْغَفْلَةِ وَ الْغَوَى. أَيْبَقَى عِزَّةً مَنْ
 عَزَّ وَ ذَلَّةً مَنْ ذَلَّ أَمْ يَبْقَى مَنْ اتَّكَأَ عَلَى الْوَسَادَةِ الْعُلْيَا
 وَ بَلَغَ فِي الْعِزَّةِ إِلَى الْغَايَةِ الْقُصْوَى لَا وَ رَبِّي الرَّحْمَنُ
 كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ وَ يَبْقَى وَجْهَ رَبِّي الْعَزِيزِ الْمَنَّانِ.
 أَيُّ دِرْعٍ مَا أَصَابَهَا سَهْمُ الرَّدَى وَ أَيُّ فَوْدٍ مَا عَرَّتْهُ يَدُ
 الْقَضَاءِ وَ أَيُّ

حِصْنٍ مُنِعَ عَنْهُ رَسُولُ الْمَوْتِ إِذَا أَتَىٰ وَ أَيُّ سَرِيرٍ مَا
كُسِرَ وَ أَيُّ سَدِيرٍ مَا فُفِرَ. لَوْ عَلِمَ النَّاسُ مَا وَرَاءَ
الْخِتَامِ مِنْ رَحِيقِ رَحْمَةِ رَبِّهِمُ الْعَزِيزِ الْعَلَّامِ لَنَبَذُوا
الْمَلَامَ وَ اسْتَرَضَوْا عَنِ الْعُلَامِ وَ أَمَّا الْآنَ حَجَّبُونِي
بِحِجَابِ الظُّلَامِ الَّذِي نَسَجُوهُ بِأَيْدِي الظُّنُونِ وَ الْأَوْهَامِ.
سَوْفَ تَشُقُّ يَدُ الْبَيْضَاءِ جَيْبًا لِهَذِهِ اللَّيْلَةِ الدَّلْمَاءِ وَ يَفْتَحُ
اللَّهُ لِمَدِينَتِهِ بَابًا رِتَاجًا يَوْمَئِذٍ يَدْخُلُونَ فِيهَا النَّاسُ أَفْوَاجًا
وَ يَقُولُونَ مَا قَالَتْهُ اللَّائِمَاتُ

مِنْ قَبْلِ لِيُظْهَرَ فِي الْغَايَاتِ مَا بَدَأَ فِي الْبَدَايَاتِ. أ
 يُرِيدُونَ الْإِقَامَةَ وَرِجْلُهُمْ فِي الرِّكَابِ وَهَلْ يَرَوْنَ
 لِيَذْهَبَهُمْ مِنْ إِيَابٍ لَا وَرَبِّ الْأَرْبَابِ إِلَّا فِي الْمَأَبِ
 يَوْمَئِذٍ يَقُومُ النَّاسُ مِنَ الْأَجْدَاثِ وَيُسْتَأْذِنُونَ عَنِ الثُّرَاثِ
 طُوبَى لِمَنْ لَا تَسْوَمُهُ الْأَثْقَالُ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ الَّذِي فِيهِ
 تَمُرُّ الْجِبَالُ وَيَحْضُرُ الْكُلُّ لِلسُّؤَالِ فِي مَحْضَرِ اللَّهِ
 الْمُتَعَالِ إِنَّهُ شَدِيدُ النَّكَالِ. نَسَأَلُ اللَّهَ بِأَنْ يُقَدِّسَ قُلُوبَ
 بَعْضِ الْعُلَمَاءِ مِنْ

الضَّغِينَةَ وَالبَغْضَاءِ لِيَنْظُرُوا الْأَشْيَاءَ بِعَيْنٍ لَا يَغْلِبُهَا
 الْإِغْضَاءُ وَ يُصْعِدَهُمْ إِلَى مَقَامٍ لَا تُقَلِّبُهُمُ الدُّنْيَا وَ
 رِيَّاسَتُهَا عَنِ النَّظَرِ إِلَى الْأُفُقِ الْأَعْلَى وَ لَا يُشْغِلُهُمُ
 الْمَعَاشُ وَ أَسْبَابُ الْفِرَاشِ عَنِ الْيَوْمِ الَّذِي فِيهِ يُجْعَلُ
 الْجِبَالُ كَالْفِرَاشِ وَلَوْ أَنَّهُمْ يَفْرَحُونَ بِمَا وَرَدَ عَلَيْنَا مِنَ
 الْبَلَاءِ سَوْفَ [در کتاب «الوواح نازل له خطاب به
 ملوک و رؤسای ارض»، فَسَوْفَ مِنْدَرَجٍ شَدِيدَةٍ اسْت.
 در «مقاله شخصی سیاح سوف است.] يَأْتِي يَوْمٌ فِيهِ
 يُنْوَحُونَ وَ يَبْكُونَ. فَوَرَبِّي لَوْ خَيْرْتُ فِيمَا هُمْ عَلَيْهِ
 مِنَ الْعِزَّةِ وَ الْغِنَا وَ الثَّرْوَةِ وَ الْعَلَا وَ الرَّاحَةِ وَ الرَّخَاءِ

وَمَا أَنَا فِيهِ مِنَ الشَّدَّةِ وَالْبَلَاءِ لَأَخْتَرْتُ مَا أَنَا فِيهِ
الْيَوْمَ وَالْآنَ لَا أَبَدُّ دَرَّةً مِنْ هَذِهِ الْبَلَايَا بِمَا خُلِقَ فِي
مَلَكُوتِ الْإِنشَاءِ. لَوْلَا الْبَلَاءُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مَا لَدَّ لِي
بِقَائِي وَمَا نَفَعَنِي حَيَاتِي وَلَا يَخْفَى عَلَيَّ أَهْلُ الْبَصَرِ
وَالنَّاطِرِينَ إِلَى الْمَنْظَرِ الْأَكْبَرِ بِأَنِّي فِي أَكْثَرِ أَيَّامِي
كُنْتُ كَعَبْدٍ يَكُونُ جَالِسًا تَحْتَ سَيْفٍ عُلِّقَ بِشَعْرَةٍ
وَاحِدَةٍ وَلَمْ يَدْرِ مَتَى يَنْزِلُ عَلَيْهِ أَيْنَزِلُ فِي الْحِينِ أَوْ
بَعْدَ حِينٍ وَفِي كُلِّ ذَلِكَ نَشْكُرُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

وَ نَحْمَدُهُ فِي كُلِّ الْأَحْوَالِ إِنَّهُ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ.
 نَسْأَلُ اللَّهَ بِأَنْ يَبْسُطَ ظِلَّهُ لِيَسْرُعَنَّ إِلَيْهِ الْمُوَحِّدُونَ وَ
 يَأْوِينَ فِيهِ الْمُخْلِصُونَ وَ يَرْزُقَ الْعِبَادَ مِنْ رَوْضِ
 عِنَايَتِهِ زَهْرًا وَ مِنْ أَفْقِ الْأَطَافِ زُهْرًا وَ يُؤَيِّدَهُ فِيمَا
 يُحِبُّ وَ يَرْضَى وَ يُوفِّقَهُ عَلَى مَا يَقْرُبُهُ إِلَى مَطْلَعِ
 أَسْمَائِهِ الْحُسْنَى لِيَعُضَّ الطَّرْفَ مِمَّا يَرَى مِنْ
 الْأَجْحَافِ وَ يَنْظُرَ إِلَى الرَّعِيَّةِ بَعَيْنِ الْأَطَافِ وَ
 يَحْفَظَهُمْ مِنَ الْإِعْتِسَافِ وَ نَسْأَلُهُ تَعَالَى بِأَنْ يَجْمَعَ الْكُلَّ

عَلَى خَلِيجِ الْبَحْرِ الْأَعْظَمِ الَّذِي كُلُّ قَطْرَةٍ مِنْهُ تُنَادِي
أَنَّهُ مُبَشِّرُ الْعَالَمِينَ وَ مُخَيِّ الْعَالَمِينَ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ مَا لَكَ
يَوْمَ الدِّينِ وَ نَسْأَلُهُ تَعَالَى بِأَنْ يَجْعَلَكَ نَاصِراً لِأَمْرِهِ وَ
نَاضِراً إِلَى عَدْلِهِ لِتَحْكُمَ عَلَى الْعِبَادِ كَمَا تَحْكُمُ عَلَى
ذَوِي قَرَابَتِكَ وَ تَخْتَارَ لَهُمْ مَا تَخْتَارُهُ لِنَفْسِكَ. إِنَّهُ لَهُوَ
الْمُقْتَدِرُ الْمُتَعَالَى الْمُهَيِّمُ الْفَيْئُومُ.

لغتنامه

معنی	لغت
	حرف الف
پدران	آباء
حضرت محمد صلوات علیه (مجازاً)	آفتاب بطحاء
آزرومند	آمل
هرگز	أبدأ
جمع بَصَرَ یعنی چشم	أبصار
یعنی پسر انسان و آن کنیه حضرت مسیح علیه	ابن انسان
الصلوة و السلام است در انجیل	
آوردن دلیل و برهان	اِثبات حجت و برهان
پرهیزگارتر و وارسته تر	أتقى و آزهْد
و اداری کردن به کاری که فوق طاقت باشد	إجفاف
جمع جَدَث و آن به معنی گور است یعنی قبر	أجداث
جواب های گوناگون	أجوبة شتى
گفتاری که از پیغمبر یا ائمه اطهار نقل شده باشد و	أحادیث
مفرد آن حدیث است	
دوستان خدا- دوستداران خدا	أحبّای الّهی
گرفتن- گرفتار ساختن	أخذ کردن

معنی	لغت
پوست دباغی شده استعاره به معنی زمین هم آمده است (ادیم زمین سفره عام اوست) گاهی هم به معنی سفره استعمال شده است	لَغْت أَدِيم
به لرزه در آمد انجام دادن کارهای زشت اطراف و جهات	إِرْتَعَدَ ارتکاب امور شنیعه أَرْجَاءَ
مهربان ترین مهربانان و یا دلسوزترین دلسوزان فاسدتر کره زمین بادهای بسیار تند	أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ أَرْدَاءَ أَرْضِ أَرْيَاحِ عَاصِفَاتِ
طُرْفَه بشمار آورد یعنی آن را چیزهای خوب شگفت آور دانست ریشخند	اسْتَطْرَفَ اسْتَهْزَأَ اسْتَهْلَلَ أَسْرَفَ
بشدت (آب باران) ریزش کرد- اشک چشم روان شد اسراف کرد در خرج کردن از حد اعتدال گذراند	

اسم های نیک و صفت های عالی. و این اسماء و صفات با یکدیگر منطبق و مختص خداوند هستند مثل علیم و حکیم و مانند آن	اسماء حسنی و صفات علیا
تابیدن نور انگشت. بین اصبعی ربک یعنی میان دو انگشت پروردگار تو که در فارسی به (در قبضه پروردگار تو) می توان تشبیه نمود	اشراق اصبع
گوش به گفتار فرا داشتن- دل به مطلب دادن زرد شد	اصغاء اصفر
اینجا روش هائی است که در خور چیزی باشد گمراه کردن	اصول و آداب اضلال
خاموش کردن نور جمع طناب و آن ریسمان بلندی است که برای بستن سرپرده بکار می رود و اینجا کنایه از کند و زنجیر است	اطفای نور اطناب
اینجا به معنی بزرگی و بلند آوازگی است	اعتبار

نسبت خطا به گفتار و کردار کسی دادن	اِعْتِرَاض
بیداد گری و بی ملاحظگی در کارها	اِعْتِسَاف
رو گرداندن	اِعْرَاض
جمع عصر و آن زمانی است طولانی	اَعْصَار
بلند کردن- به مرتبه عالی رسانیدن	اِعْلَاء
جمع غُصْن و آن شاخه ای است که از تنه درخت روئیده باشد	اَغْصَان
بر هم نهادن چشم برای ندیدن چیزی	اِغْضَاء
جمع غُلّ و آن حلقه ای است از آهن یا پوست که در گردن یا دست زندانی یا اسیر بیندازند	اَغْلَال
گمراه کردن	اِغْوَاء
جمع فُؤاد و آن به معنی قلب و گاهی هم عقل است	اَفْئِدَه
خنده زیبائی کرد	اِقْتَرَّ
کارهای نهی شده یعنی منع شده	اَفْعَال مَنْهِيَّه
ناحیه حجاز. و حجاز نام اقلیمی است در قسمتی از شبه جزیره عربستان که مکه معظمه و مدینه منوره از شهرهای مشهور آن است	اَفْق حِجَاز

<p>جمع فکر و آن اینجا به معنی اندیشه یعنی پیش بینی است مثل (اول اندیشه آنگهی گفتار) جمع فَنَن یعنی شاخهٔ راست رو آوردن زشت تر جمع کَوْن و آن عبارت از عالم هستی است خویشاوندان زنان ملامتگر. اشاره به آیات قرآن است در سورهٔ یوسف و حاصلش این که جماعتی از زنان مصر گفتند زن عزیز یعنی زلیخا دنبال نوکر خود یعنی یوسف افتاده و عشق آن جوان او را از خود بیخود ساخته است ما او را سخت در ضلالت می بینیم وقتی این سرزنش به گوش زلیخا رسید به خانه دعوتشان کرده مجلس ضیافتی بیار است و پیش هر یک ترنجی نهاد و به دست هر کدام کاردی</p>	<p>أَفْكَار أَفْئَان أَقْبَال أَفْبَح أَكْوَان أَل أَلَّائِمَات</p>
---	---

داد و در همین اثنا یوسف را به مجلس خواند. زنها
 همین که او را دیدند از کمال حُسن و جمالش دست
 از ترنج نشناختند و کف های خود را بریدند و
 همگی گفتند پناه به خدا ازین حُسن خدائی این بشر
 نیست بلکه فرشته ایست گرامی این هنگام زلیخا
 سرفرازانه گفت کسی که در باره اش ملامت می
 کردید این است
 معبود بطور کَلّی ولی اینجا به معنی معبود حقیقی
 یعنی خداست
 قَطِيعًا
 زبان های خلق
 جمع لَطْف و آن به معنی رفیق و مدارا و معامله به
 محَبّت است. به معنی نگهداری از بدیها نیز آمده
 است
 اشاره است به قَضِيَّةُ فُضَيْلٍ خراسانی که شخصی از
 اشرار و فَجَّار بود و شبی به قصد سوئی از دیوار
 منزلی بالا می رفت در همان میان در خانه مجاور
 مردی قرآن تلاوت می کرد و به این آیه رسیده بود

إِلَه

الْبَيْتَهُ

السُّنَّ بَرِيَّةَ

الطَّاف

الْمَ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا

إِلِخ

كه اَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ. يعنى
 آيا نرسیده است آن زمان برای اهل ایمان كه خاشع
 گردد قلوبشان به ذكر خدا. فَضِيلُ از استماع اين آیه
 مباركه منتبّه و منقلب شده فى الفور ندا برآورد كه
 يَا رَبِّ أَنْ وَ حَانَ. يعنى چرا پروردگارا رسيد و
 وقتش آمد آن گاه از اعمال گذشته توبه كرد و دارائى
 خود را به فقراء بخشيد و بقيه عمر را در كمال زهد
 و تقوى گذرانيد. جَمَالِ قِدَمِ [حضرت بهاءالله] در
 يكي از الواح مى فرمايند: (حكاييت كنند كه فَضِيلُ
 خراسانى كَانَ مِنْ أَشَقَى الْعِبَادِ وَ يَقْطَعُ الطَّرِيقَ إِنَّهُ
 عَشِيقٌ جَارِيَةٌ وَ أَتَيْهَا لَيْلَةً فَصَعِدَ الْجِدَارَ إِذَا سَمِعَ أَحَدًا
 يَقْرَأُ هَذِهِ الْآيَةَ اَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ
 لِذِكْرِ اللَّهِ وَ أَثَّرَ فِي قَلْبِهِ فَقَالَ يَا رَبِّ أَنْ وَ حَانَ
 فَرَجَعَ وَ تَابَ وَ قَصَدَ بَيْتَ اللَّهِ الْحَرَامِ وَ أَقَامَ فِيهِ ثَلَاثِينَ
 سَنَةً

إِلَىٰ أَنْ صَعَدَ رُوحُهُ إِلَى الْأَفْقِ الْأَعْلَى) انتهى
 مضمون بیان مبارک این که فضیل خراسانی از
 اَشقیای عباد بود و راهزنی می کرد عاشق زنی شد
 و شبی از دیوارش بالا رفت ناگهان شنید از یک نفر
 که قرائت این آیه می کرد أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ
 تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ و در دلش تأثیر کرد و گفت
 آری پرودگارا رسید و وقتش آمد پس باز گشت
 و توبه نمود و قصد بیتُ اللَّهِ الْحَرَامِ کرده سی سال در
 آن مُقیم گشت تا این که روحش به افقِ اَعْلَى صعود
 کرد

امروز

یکی از معانی اَمَّ اصل شئی است لهذا اُمُّ الْكِتَابِ به
 معنی اصل کتاب و اُمُّ الْبَيَانِ به معنی اصل بیان می
 باشد و اصل به معنی ریشه است
 مادران- مفرد این کلمه اَمَّ است
 مکان های خاکی

الْيَوْمِ
 اُمُّ الْكِتَابِ

اُمّهات
 اُمْكِنَةٌ تُرَابِيَّةٌ

جمع امین و آن کسی است که در امانت خیانت نکند کارهای مهم عقوبت کردن- سزای عمل به کسی رساندن گنبدیده تر عدالت. برای توضیح به کلمه (عَدْل) مراجعه فرمائید	أَمْنَاء امور خطیره إِنْتِقَام أَنْتَن إِنصاف
جمع نظر و آن به معنی دیده ظاهر و چشم باطن هر دو آمده است خرج کردن جمع نَفْس و آن در اینجا به معنی شخص است بریدن از دنیا و اهل آن و رو آوردن به خدا ناشناختن	أَنْظَار انفاق أَنْفُس إِنْقِطَاع انکار
بگستراند سایه اش را. در متن لوح مبارک از این کلمه به بعد دعای خیر در باره سلطان است زیرا به پادشاه سایه خدا گفته می شود جمع هَوَى و آن غالباً میل دل است به کارهای شرّ جمع وَكْر یعنی آشیانه مرغ	أَنْ يَبْسُطَ ظِلَّهُ أَهْوَاء أَوْكَار

<p>جمع آیه و آن جمله یا کلامی است از کتاب و اصطلاحاً آیات فقط به کلماتی اطلاق می شود که به وحی آسمانی بر مظاهر الهی نازل شده باشد نشانه اختیار کردن- ترجیح دادن- اکرام- انفاق</p>	<p>آیات آیت ایثار</p>
	<p>حرف ب</p>
<p>در بزرگی مثل در کاروانسرای در عربی روی یاء همزه می گذارند چه این کلمه صیغه اسم فاعل از بَرَأ می باشد و معنی آن آفریدگار است</p>	<p>باب رتاج باری</p>
<p>کهنه دریای یکتائی که اینجا مراد حضرت بهاء الله است بَحْرِ حَیْوَان (یعنی دریای زندگانی) و بَحْرِ أَعْظَم (یعنی دریای بزرگ) نیز اینجا اشاره به ایشان است</p>	<p>بالیه بَحْرِ أَحَدِيَه</p>
<p>آغاز جمع بُرْجُمَه و آن مَفْصَل های انگشتان یا استخوان های ریزی است که در دست و پا بوده باشد</p>	<p>بدایت بَرَاچِم</p>

خشکی و دریا	بَرٌّ و بَحْرٌ
بیزار	بَرِيءٌ
خلق	بَرِيَّةٌ
جمع بستان و آن زمین محصورى است که دارنده	بَسَاتِينٌ
درخت و زراعت باشد يعنى باغ	
بقسمى - بطورى	بِشَانِيٌّ
بيناً	بَصِيرٌ
مجرای وسیع آب که در آن سنگریزه و شن باشد و	بَطْحَاءٌ
این کلمه اصطلاحاً بر مگهٔ مُعْظَمَه اطلاق می شود	
حملهٔ جسورانه. و بَطْشٌ يَسِيرٌ که در عبارت لوح	بَطْشٌ
مبارک است به معنی حملهٔ ناچیز و مختصر می	
باشد و معنی شبيهه این است: (به یک تیر برگشتی از	
کارزار)	
ناگهان	بَعْنَةٌ
دشمنی - دوست نداشتن	بُغْضٌ
دشمنی شدید	بِغْضَاءٌ

بجز آنچه اذن داده است خدا	بِعَيْرِ مَا أَدِنَ اللَّهُ
بغیر آنچه خدا حکم کرده است	بِعَيْرِ مَا حَكَّمَ اللَّهُ
پایندگی	بِقَاءِ
خیسید - تر شد	بَلَّ
اندوه و گرفتگی دل و بَلَاءِ اَدْهَمَ یعنی بلای سیاه که	بَلَاءِ
کنایه از شدت است	
جمع بَلَّیْهِ و آن مصیبت یعنی حادثه ناگواری است که	بَلَايَا
به انسان برسد	
در اصل به معنی جائی از زمین است خواه آباد و	بَلَدٌ
مسکون باشد و خواه خالی و اکنون به معنی شهر و	
همچنین کشور می آید	
خود به خود	بِنَفْسِهِ لِنَفْسِهِ
تباه شده - هلاک شده	بُورٌ
اینجا به معنی گفتار شیوائی است که مقصود گوینده	بَيَانٌ
را باسانی برساند	
دلیل. برهان هم به همین معنی می آید	بَيِّنَةٌ

حرف ت	
<p>قسم به خدا که دل های مُقَرَّبین در سوزش است مُقَرَّبین در اصطلاح مسلمین دسته ای از فرشتگان می باشند که به خدا نزدیک هستند یعنی قُربِ معنوی با او دارند به معنی مردان خدا که در ایمان بر دیگران سبقت گرفته اند نیز آمده است نیرو بخشیدن – قوَت دادن متفرَّق شد آشکار شدن معنی مجرّد کردن یا مجرّد شمردن چیزی یعنی از قیود مادّه و عوارض جسم منزّه داشتن محدود کردن مخصوص گردانیدن روان شد یعنی جاری گشت ارث و آن مالی است که از شخص مرده به ورثه یعنی بازماندگان او انتقال یابد</p>	<p>تَأَيَّدَ تَبَدَّدَ تَبَيَّنَ تَجَرَّدَ تَحَدَّدَ تَخَصَّصَ تَدَرَّفَتْ وَ دَرَفَتْ تُرَاثَ</p> <p>تَأَيَّدَ قُلُوبَ مُقَرَّبِينَ در إِحْتِرَاقَ است</p>

<p> آویخته است – چنگ زده است سوراخ سوراخ شد تَشُقُّ یعنی می شکافد (ید) یعنی دست (بِیضاء) یعنی سفید و عبارت لوح مبارک درین مورد کنایه از این است که عنقریب معجزه آسا مشکل ها آسان خواهد گشت چه که ید بِيضاء یکی از دو معجزه حضرت موسی عَلَيْهِ الصَّلوة و السَّلَام بوده است که با آن بر فرعون و أعوانش غلبه یافت و این دو آیت غیر از آیات تسعی است که بعداً به ظهور رسید و بر اهل بهاء [بہائیان] پوشیده نیست که تمام اینها معنائی غیر از ظاهر عبارت دارد طاهر ساختن – پاک کردن تجاوز – ستمگری می گوید یا می خواند از راه بینی جدائی – پراکندگی. یا جدا کردن و پراکنده ساختن زیر و رو کردن – دیگرگون ساختن </p>	<p> تَسَبُّثٌ تَشْبِكَتٌ تَشُقُّ الْيَدُ الْبَيْضَاءُ تَطْهِيرٌ تَعَدَّى تَعَنَّ تَفْرِقَهُ تَقْلِيبٌ </p>
---	---

<p>پیروی کردن از کسی در امری بدون فکر و تأمل پرهیزگاری از پیش خود – در پیش خود نسبت کفر دادن. و کفر پوشیدن و انکار کردن حق است مرور می کنند کوه ها. از علامات روز قیامت در قرآن مجید است بِقَوْلِهِ تَعَالَى وَ تَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَ هِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ خیز برمی دارد بازگشت از عصیان به اطاعت – پشیمانی از گناهکاری رو آوردن به چیزی یا به کسی ایمان به یگانگی خدا داشتن هم آهنگ ساختن امور و اسباب برای رسیدن به مقصد و مرام</p>	<p>تقلید تقوی تلقاء نفسه تکفیر تمر الجبال تنساب توبه توجه توحید توفیق</p>
<p>دارائی بسیار</p>	<p>حرف ث ثروت</p>

<p>سنگینی یا بار سنگین مَدَح و آن شمردن یا باز گفتن اوصاف یا اخلاق خوب کسی یا چیزی است ثُغُور جمع تُغْر است یعنی دندان جلو دهان به معنی دهان هم آمده است. مُبْتَسِمَةٌ یعنی تبسم کننده و تبسم یعنی خندیدن بدون صدا و در فارسی لبخند است</p>	<p>ثَقَل ثَنَاء ثُغُورُهُمُ الْمُبْتَسِمَةُ</p>
<p>عالمی است فوق ملکوت که حکماء آن را تعبیر به عالم عقول می نمایند و گویند به مناسبت این که هر کسر و نقصی درین جهان از برکت عنایات عقول جبران می شود لهذا عالم آنها به عالم جبروت تسمیه گردیده است. و در لغت به معنی سلطنت و عظمت است</p>	<p>حَرْف ج جَبْرُوت</p>
<p>جمع جَذَع و آن تنه درخت است بدن یعنی جسم انسان</p>	<p>جُدُوع جَسَد</p>

<p>بزرگی مقام جمع جُمُومَه و آن استخوان سر است زیبائی. و انسان جمیل یعنی صاحب جمال کسی است که حُسن صورت و اندام با حُسن اخلاق را با هم داشته باشد جمع جُنْد و آن لشکر است دو معنی دارد یکی صاحب جود و کرم و دیگر اسب تندرو. و در لوح مبارک که می فرماید إِذَا عَنَّ جَوَادُهُمْ معنای دویمی منظور است اعضای بدن. و جارحه که مفرد آن است به معنی دست نیز آمده است - حیوان شکاری بخشیدن - بخشش زِرِه به معنی گریبان و دل و سینه هر سه آمده است و در لوح مبارک به هر سه معنی راست می آید</p>	<p>جَلَالَتِ قَدْر جَمَاجِم جَمَال جُنُود جَوَاد جَوَارِح جُود جَوَاشِنُ جَبِيب</p>
---	--

حرف ح	
<p>یکی از مجتهدین اصفهان ساکن عتبات بود که در شوال ۱۲۴۱ قمری به طهران آمده علمای ایران را با خود متفق و به دستگیری ایشان فتحعلی شاه قاجار را به جهاد با روس ها و ادار ساخت و خود او هم به معیت هیئت مجتهدین با سپاهیان برای تحریض مجاهدین همراه شد و نتیجه این جهاد عقد معاهده ترکمان چای بود که شرح شأمت و خسارتش در تواریخ مندرج است</p> <p style="text-align: right;">حکایت کننده</p> <p>مانع. مثل پرده که مانع دیده شدن اشیاء پشت خود است</p> <p style="text-align: right;">دوستی - دوست داشتن</p> <p style="text-align: right;">مار</p> <p>لقب مؤصل است به مناسبت وضع جغرافیائی آن چه که أَحَدَبُ و حَدْبَاءُ به معنی کوژ پشت می باشد</p> <p style="text-align: right;">تیزی و مراد از حَدَّتِ ابصار تیزبینی است</p>	<p>حاجی سید محمد</p> <p>حاکمی</p> <p>حایل</p> <p>حُبُّ</p> <p>حُبَاب</p> <p>حَدْبَاء</p> <p>حَدَّت</p>

<p>احکام شرعی خدا کفش عملی که ارتکابش در شریعت گناه شمرده شود جنبش آنچه که شکستنش روا نباشد - احترام گروهی از مردم - جماعتی که در عقیده و عمل یکسان باشند آگاهی در امور - احتیاط عاقبت به خیری - خدا بینی - بهتر - بهترین قلعه به قصد حفظ بندگان خدا. و حفظ اینجا به معنی نگهداری از تلف شدن است معانی متعدّد دارد من جمله به خدا که مقابل خلق است و به مظهر ظهور که مقابل باطل است اطلاق می گردد علم کامل و عمل درست و اخلاق ملایم و تدبیر مناسب و امثال ذلک</p>	<p>حُدُودُ اللَّهِ جِذَاء حَرَام حَرَكَت حُرْمَت جِزْب حَزْم حُسْنُ حِصْن حِفْظاً لِعِبَادِ اللَّهِ حَقّ حِکْمَت</p>
---	---

<p>زمینی که در پائین کوه واقع شده باشد - پائین - پستی کوچک - پست عملی که شریعت به آن اذن داده باشد شیرینی پسندیده و لایق حمد و ثنا اینجا به معنی خویش نزدیک و دوست است قاضی بزرگ یهود و پدر زن قیافا و این قیافا رئیس گهنه بود و آن دو عالم یعنی حَنَّان و قیافا به قتل حضرت مسیح مَثَقاً فتوی دادند قوه یعنی نیرو زندگی</p>	<p>حَضِيض حَقِير حَالِل حَالَوْت حَمِيد حَمِيم حَنَّاس يَا حَنَّان يَا حَنَّا حَوْل حَيَات</p>
<p>ختم و زینت پیغمبران و پادشاه برگزیدگان که جان جهانیان فدایش باد - مقصود حضرت محمد ص است</p>	<p>حرف خ خاتم انبیاء و سلطان اصفیاء رُوْح العالمین فِدَاه</p>

دَارِنْدَهٗ خَشْوَعِ يَعْنِي فِرْوَتْنِي عَلَمِ جِنْسِ اسْتِ بَرَايِ سَلَاطِينِ چِينِ وَ تَرْكِسْتَانِ يَا دِيْغَرِ پَادِشَاهَانِ	خَاشِعِ خَاقَانِ
خَرَابِ شُدِهٖ - مَنَهْدِمِ چَادَرِيْ كِهٖ اَزِ پِشْمِ گُوسْفَنْدِ يَا پِشْمِ شْتَرِ بَا فْتِهٖ شُدِهٖ بَاشَدِ بَرَايِ سَكُونْتِ دَرِ اَنِ اَگَاهِ	خَاوِيَهٗ خَبَاءِ
گِلِ يَا مَوْمِ يَا لَاكِ وَ مَانَنْدِ اَيْنِهَا كِهٖ بَا اَنِ سِرِ شِيْشِهٖ يَا چِيْزِ دِيْغَرِ رَا مِيْ بَنْدَنْدِ - پَايَانِ	خَبِيْرِ خِتَامِ
فَرِيْبِ دَاْدَنْ بَهٗ مَعْنِيْ رَسَاَنْدَنْ اَزَارِ بَهٗ كَسِيْ اَزِ رَاهِيْ كِهٖ نَدَاَنْدِ	خُدْعَهٗ
جَمْعِ خَزِيْنِهٖ وَ خَزَاْنِهٖ وَ اَيْنِ هَرِ دُوْ بَهٗ مَعْنِيْ جَايِ اَنْبَاشْتَنْ وَ نَگَاھِ دَاشْتَنْ مَالِ اسْتِ	خَزَائِنِ
تَرَسِ اَزِ خُدا	خَشِيْئَةُ اللهِ
گَنَاهِ خَوَاهِ بَهٗ عَمْدِ بَاشَدِ وَ خَوَاهِ بَهٗ اِشْتَبَاهِ	خَطَاءِ
رَهَائِيْ اَزِ تَبَاهِيْ يَا اَلُوْدْگِيْ	خَلَاصِ

<p>پیشرفتگی قسمتی از دریا در خشکی به طوری که سه طرفش را خشکی احاطه کرده باشد برعکس شبه جزیره که از سه جانب مُحاط به دریاست</p> <p>فرقه ای از مسلمین که پس از جنگ صِفّین بر حضرت علیّ بن ابیطالب خروج کرده در جنگ نهروان شکست خوردند و مارقین عبارت از همین فرقه اند</p> <p>خیر بسیار – فایده و نفع زیاد</p>	<p>خَلِج</p> <p>خَوَارِج</p> <p>خَيْرٌ كَثِيرٌ</p>
<p>خانه حکومت و به اصطلاح کنونی محلّ فرمانداری</p> <p>یعنی یکی از ایشان بر نجاشی داخل شد. مراد جعفر پسر ابوطالب است که سوره مریم را در محضر نجاشی تلاوت کرد</p> <p>زِرّه. و آن نیم تنه ای بافته شده از حلقه های کوچک و نازک فلزی بوده است که مردان جنگی برای حفظ تن از سلاح دشمن در بر می کرده اند</p>	<p>حرف د</p> <p>دَارُ الْحُكُومَةِ</p> <p>دَخَلَ أَحَدٌ مِنْهُمْ عَلَيَّ النَّجَاشِيَّ</p> <p>ذِرْعٌ</p>

<p>مثل دُرّ یعنی مانند مروارید درشت - روشن قریه بزرگ یا مزرعه سبز و خرم که همین مراد است ادعاء باریک بینی خون های ریخته شده شهری است که پایتخت خلفای بنی امیه بوده و اکنون مرکز سوریه می باشد پائینی - پستی بر خلاف علو جهان و آنچه در آنست روغن هیئتی که از شاه و وزرایش تشکیل شده باشد و امروزه به مجموع اعضای کابینه رئیس الوزراء دولت اطلاق می گردد - هیئت حاکمه - ثروت</p>	<p>دُرّی دَسْکَرَه دَعْوَى دِقَّت دِمَاء مَسْفُوكَه دِمَشْق / دِمَشْقُ یَا دِمَشْق دُنُو دُنیا و ما فیها دُهْن دَوْلَت</p>
<p>گداخت - آب شد حقیقت شیء</p>	<p>حرف ذ ذَاب ذَات</p>

<p>گرگ گوسفندان فتیله</p>	<p>ذَنْبِ اِغْنَامٍ ذَبَّالَهُ ذَرَّهُ</p>
<p>جزئی از جسم که از نهایت کوچکی قابل رؤیت نباشد - یکی از اجزای غباری که در هوا پراکنده است</p>	
<p>از سر انگشت وسطی تا آرنج - ساعد و آن مابین کف و آرنج است</p>	<p>ذِرَاعٍ</p>
<p>یاد کردن - به یاد آوردن و اذکار جمع آن است خوار بر خلاف عزیز که به معنی گرامی است - رام</p>	<p>ذِكْرٍ ذَلِيلٍ</p>
<p>صاحب جلال یعنی دارنده قدر و منزلت بزرگ صاحب عرش یعنی دارنده تخت پادشاهی و مقصود از ذی العرش حضرت باری است چنان که در سورة الإسراء از قرآن مجید است که (قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَابْتِغَوْا إِلَيَّ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا)</p>	<p>ذِي الْجَلَالِ ذِي الْعَرْشِ</p>
<p>دامن - یعنی جایی از لباس از قبیل قباء و رداء و عباء که به زمین کشیده می شود - مقابل صدر یعنی بالای مجلس مثلاً</p>	<p>ذَيْلٍ</p>

حرف ر	
بیرق زرد رنگ و آن پرچم پادشاهان یمن بوده مهربانی بسیار اعتقاد انسان در باره هر امری چنان که هنگام مشورت گفته می شود رأی من در این خصوص چنین است زنان صاحب کمال و دارندگان جمال	رَأَيْتَ صَفْرَاءَ رَأْفَتَ رَأَى رَبُّاتُ الْكَمَالِ وَ دَوَاتُ الْجَمَالِ رَبُّ الْعَالَمِينَ رَجَاءَ عَظِيمٍ رَحْمَتَ رَحَاءَ رَدَى رَزَايَا رَسُولَ
پروردگار جهانیان یا پرورش دهنده جهان ها امیدواری کامل مهربانی سستی بر خلاف شدت که به معنی سختی است - گشایش در امر زندگی و معیشت هلاکت جمع رزیه و آن مصیب بزرگست فرستاده - پیغمبر	

<p>نم یا تراوش آب از چیزی سنگ های بزرگ سخت - سنگی که روی قبر می اندازند</p>	<p>رَشْح رِضَام</p>
<p>خشنودی - رضوان به معنی دربان بهشت نیز هست استعاره به معنی خود بهشت هم آمده است جمع رعیت و آن عبارت از تمام جماعتی است که تحت حکم یک دولت باشند چنان که شاعر گوید: "چون نبی نیستی ز اُمت باش. چون که سلطان نیی رعیت باش" گاهی در فارسی به زارع نیز اطلاق می شود ولی اینجا معنای اول مراد است</p>	<p>رِضَاء و رِضْوَان رَعَايَا</p>
<p>خاک - ریگ روان نرمی و نازکی صوت آهسته اشاره</p>	<p>رَغَام رَقَّت رَكْز رَمَز</p>
<p>جمع راعی و آن به معنی شبان و همچنین رعیت است</p>	<p>رُعَاة</p>
<p>جمع رُمَح و آن به معنی نیزه است جمع راوی یعنی نقل کننده حدیث</p>	<p>رِمَاح رُؤَاة</p>

<p>جمع رَوْضَه و آن زمینی است که آراسته به درخت و گل و گیاه باشد زیبائی و درخشندگی</p>	<p>رَوْض رَوْنُق</p>
<p>شیشه - لوله شیشه ای چراغ جمع زُخْرُف یعنی طلا به معنی آراستگی و ظاهر سازی هم می آید جمع زَفْرَه یعنی تَنَفُّس با کشش صوت لقب بغداد است گاهی به شهر رَی نیز اطلاق می شده ولی اینجا بغداد منظور است این لقب هم به مناسبت وضع جغرافیائی آن بوده چه که زَوْر که مصدر زوراء می باشد به معنی کجی بالای سینه است</p>	<p>حرف ز زُجَاج و زُجَاجَه زَخَارِف زَفَرَات زَوْرَاء</p>
<p>فضای بین منازل - میدان ساده - خالص آنچه آدمی به آن قدر و قیمت می گذارد از قبیل</p>	<p>حرف س سَاخَت سَاذِج سُبُحَاتِ بَشَر</p>

عزّت و منزلت و حرمت و غیرها که ممکن است
حجاب مابین انسان و حق بشود

راه

گویند ستاره زهره است چه گاهی قبل از طلوع
آفتاب و گاهی بعد از غروب طالع می شود بدین
جهت این دو موقع گاهی بر کاروانیان مشتبه می
شده و قوافلی که در روز مسافرت می کرده اند و
عصر بار انداخته می آرمیده اند پاره ای از اوقات
در طلوع شبانه به گمان این که تمام شب را خوابیده
اند و حالا صبح است حرکت نموده و بعد از ساعتی
در تاریکی شب راه را گم می کرده اند

زندان

جمع سَخْر به معنی ریه است و مُفْتَرَّة به معنی
خندان و این جمله را به عبارت (جگرهای شادان
ایشان) شاید بتوان تعبیر کرد
به اصطلاح مسلمین درختی است در یَمینِ عَرش

سَبِيل

ستاره قبل از صبح

سِجْن

سُحُورُهُمُ الْمُفْتَرَّة

سِدْرَةُ الْمُنْتَهَى

ایضاً درختی است که تجلی الهی بر او شد چنان که در قرآن است که (وَلَقَدْ رَأَهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ) و نزد اهل بها [بهائیان] مُراد، مظهرِ ظهور است

نام قصریست که نعمان بن منذر برای بهرام گور پسر یزدگرد ائیم ساخت و مختصر حکایتش این است که یزدگرد فرزندان که برایش متولد می شدند در کودکی می مردند وقتی که بهرام به دنیا آمد ستاره شناسان گفتند این پسر را باید به کشور دیگر فرستاد تا از خطر محفوظ بماند یزدگرد بهرام را به حیره فرستاد تا در تحت مراقبت و مواظبت نعمان که پادشاه حیره بود تربیت شود. نعمان معماری رومی به نام سینمار آورد و دو دستگاه عمارت عالی برای ولیعهد آن زمان ایران بنا کرد و یکی را خَوْرَنَق نامید و دیگری را سدید. گویند خَوْرَنَق معرّب خوردنگاه است و سدید معرّب سه دیر مختصر این دو بنا از همان وقت تا کنون مشهور

سدید

هستند و در تمام تواریخ معتبره مذکور گشته اند و
 وصف شاعرانه آن در کتاب هفت گنبد نظامی نیز
 مسطور است ولی این ساختمان هم با همه شکوه و
 زیباییش عاقبت از جلوه افتاد و به خرابی ضرب
 المثل شد چنان که در بیت اول یکی از رباعی های
 منسوب به خیام آمده است که (آن قصر که بهرام در
 او جام گرفت - آهو بچه کرد و شیر آرام گرفت)
 باری این که در لوح مبارک نازل شده است که (أَيُّ
 سَدِيرٍ مَا قُفِرَ) کنایه از این است که کدام کاخ
 با عظمتی است که به صورت بیابان در نیامد یعنی
 ویران نشد

چراغ

تخت های فتری آنان

به قهر و غلبه حمله کردن

گر سنگی

سِرَاج
 سُرُّهُمُ الْمَوْضُونَةُ
 سَطَوَات
 سَعَب

ریختن خون پاک	سَفَكَ دَمَ أَطْهَر
مستی	سُكْرَت
جمع سلسله یعنی زنجیر	سَلَابِل
آب گوارا - اسم چشمه ای در بهشت	سَلْسَبِيل
نردبان	سَلْم
اینجا به معنی پادشاه است همچنین به معنی قدرت	سَلْطَان
مَوْنُوثَ اَسْمَر و آن رنگی است ما بین سفیدی و	سَمْرَاء
سیاهی در انسان که در فارسی تعبیر به سبزه می	
شود یعنی گندم گون	
بلندی	سُمُو
راه و رسم	سُنَّت
تکیه گاه نزدیکان درگاه خدا و اینجا مقصود امام	سَنَدِ مَقْرَبِينَ
چهارم یعنی حضرت علی بن الحسین علیهما السلام	
است	
سال های نخستین	سِنِينَ اَوْلِيَه
سال های شمرده شده یعنی معین شده	سِنِينَ مَعْدُودَات
تیرها مفرد این کلمه سَهْم است	سِهَام

<p>تازیانه های خشم لقب حضرت امام زین العابدین علیه السلام امام چهارم شیعیان و معنایش آقای سجده کنندگان یعنی نماز گذاران است شمشیر</p>	<p>سِیَاطُ غَضَبٍ سَیِّدِ سَاجِدِیْنَ سَیْفٍ</p>
<p>تیز به معنی برنده امورات دنیوی یعنی کارهای این جهانی سختی های بزرگ نکال به معنی عذابی است که دیگران چون آن را ببینند به هراس افتند و از شدت آن عبرت گیرند پس شدیدُ النَّکَالِ به معنی عذاب بسیار سخت خواهد بود آشامیدن شراب گرانمایه بر خلاف وضعی که به معنی فرومایه است</p>	<p>حرف ش شَاحِذٍ شُنُونَاتِ تَرَابِیِّهِ شِدَائِدِ عَظْمِیٍّ شَدِیْدُ النَّکَالِ شُرْبِ خَمْرٍ شَرِیْفٍ</p>

<p>جانب - ناحیه سپاسگزاری در مقابل نیکی یعنی پِسار [یا پِسار] که به معنی دست چپ می باشد جمع شَهْوَت و آن خواهش نفس یعنی میل اوست به اشیای ملایم یا لذیذ از هر قبیل که باشد جمع شارِع و آن به معنی شاهراه است مجتهد اعلم شیعیان که مرجع تقلید و مردی متقی بود که به همین جهت با هیئت مجتهدین عراق عرب که به تحریک شیخ عبدالحسین طهرانی در مخالفت با حضرت بهاءالله با هم متفق شده بودند موافقت نکرد</p>	<p>شَطْر شُكْر شِمَال شَهَوَات شَوَارِع شیخ مرتضی</p>
<p>رفیق - مالک - معاشر شکیب و آن بیتابی نکردن در برابر سختی های روزگار است لوح یا صحیفه فاطمیة که بیاناتی است از احادیث قدسیه</p>	<p>حرف ص صاحب صَبْر صَحِيفَةٌ مکنونه</p>

<p>جغد نر – انعکاس صوت سنگ سخت راستی – راستگویی صوت قلم هنگام نوشتن دشوار به دار آویخته شد اندیشه درست یا کردار درست</p>	<p>صَدَى صَخْرَةٌ صَمَاءُ صِدْقُ صَرِيرُ صَنْعُ صَلْبُ صَوَابُ</p>
<p>اینجا به معنی آب کمی است که در ته گودال مانده باشد مرغزار (۱)</p>	<p>حرف ض ضَحَضَاح ضِحَضَاح</p>
<p>(۱) جناب فاضل مازندرانی در کتاب آثار الاسرار [اسرار الآثار] که سه سال قبل از انتشار جزوه حاضر منتشر گردیده است در ذیل کلمه (ضحضاح) چنین مرقوم داشته اند: "قَدْ نَضَبَ ضَحَضَاحُ السَّلَامَةِ وَ اصْفَرَ صَحْصَاحُ الرَّاحَةِ" اول به دو ضاد نقطه دار مفتوح که در جمل عربیه بجای قلیل الغور و به معنی آب به مقدار فرا گرفتن تا پشت پا است و دوم به دو صاد بی نقطه به همان وزن به معنی زمین مسطح و باغ می باشد.... ولی در ترجمه های نسخ خطی قدیم این لوح به خطوط مختلف دیده شد که دوم را هم به دو ضاد با نقطه ضبط کردند و ضحضاح الروضه نوشتند. انتهی کلامه اعلی الله مقامه</p>	

سختی و بدحالی کینه باطن انسان	ضُرٌّ / ضَرٌّ ضَغِينَه ضمير
	حرف ط
گروهی از مردم - جماعتی که به یک دین یا یک مذهب یا یک مسلک از دیگران ممتاز باشند پاک همگی زینت - زیور چشم عدالت سرکشی جمع طَیْر یعنی پرنده	طَائِفَه طَاهِر طَرّاً طِرَاز طَرَفُ الْعَدْلِ طَغِيَان طُيُور
	حرف ظ
هر چه که بتواند چیزی در آن بگنجد شیرین حرکات - هوشیار - قشنگ سایه خدا و مقصود از آن پادشاهان است	ظَرْف ظَرْبِف ظِلُّ اللَّهِ

<p>ستم جمع ظنّ یعنی گمان</p>	<p>ظلم ظنون</p>
<p>بلند</p>	<p>حرف ع</p>
<p>یک نفر انسان خواه آزاد باشد و خواه بنده - برده یعنی زرخرید مردی از اهل یثرب (مدینه) بود که اهالی آن شهر او را برای سلطنت نامزد کرده تاجی مرصع به درّ و یاقوت برایش ساخته و در صدد بودند لعل درشتی از یوشع نامی یهودی بخرند و تاج را با آن تکمیل کرده بر سرش گذارند در همین اثنا حضرت رسول به مدینه تشریف بردند و به قدم مبارکش امور دگرگون شد و عبدالله به پادشاهی نرسید. این شخص اگر چه بظاهر ضمیمه اصحاب و جزو انصار شد ولی باطناً رئیس منافقان بود و غالباً کلمات حسد آمیز</p>	<p>عالی و متعالی عبد عبدالله اُبی</p>

بر زبان می‌رانند در غزوات هم از نصرت اسلام خودداری و گاهی نیز در امور مسلمین اخلال و دشمنان را بر مخالفت آنان تحریک می‌کرد. سوره المنافقون در شأن او و پیروان نفاق پیشه اش نازل شده است

سکندری خورد یعنی به سر در افتاد

حقّ هر کس را به اندازه رساندن و فارسی آن داد است عدل به معنی انصاف نیز هست ولی گاهی فرقی در میان می‌آید بدین معنی که عدل را در عمل به کار می‌برند و انصاف را در قضاوت استعمال می‌نمایند مثلاً در یکی از مناجات‌های صادر از قلمِ اعلیٰ [قلم حضرت بهاءالله] است که (أمرًا را عدل عنایت فرما و علما را انصاف)

صحرای بی آب و علف

اینجا به معنی تخت پادشاه است

اسباب دنیوی

دستگیره محکم و مراد تمسک به دین الله است

عَثْر

عَدْل

عَرَاء

عَرَش

عَرَضُ الْحَيَاةِ /

عَرَضُ الْحَيَاةِ

عُرْوَةُ الْوُثْقَى

چنانچه در سورة البقره از قرآن مجید نازل شده
 است كه (فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ
 اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ) یعنی هر كه بت پرستی را
 بگذارد و به خدا ایمان بیاورد جنگ به دستگیره
 محكم زده است

شناسائی

قوت و غلبه - مقابل دلت

اراده محكم

شامگاهان

زمان طولانی

رساندن و بخشیدن چیزی

بزرگی

جمع علت و آن دو معنی دارد یکی به معنی بیماری

و دیگری به معنی چیزی است كه سبب پیدایش چیز

دیگر شود

دریافت حقیقت شیء - دانائی

عِرْفَان

عِزَّت

عِزْم

عَشِيَّ

عَصْر

عَطَاء

عِظَمَت

عِلَل

عِلْم

<p>هر دو کلمه به معنی بلندی است بنا به گفته مردم یا به گمان مردم بر آنچه که ایشان بر آنند یعنی به آنچه اعتقاد دارند درود بر او باد. سلام و صلوة هر دو در مورد دعا به معنی درود است و تفاوتشان در انفصال و اتصال می باشد بدین معنی که سلام درود منفصل است یعنی گاه بگاه و صلوة درود متصل است یعنی پی در پی دانسته دانسته با حق و حقیقت مخالفت کردن – کناره جوئی و معارضه نمودن توجه کردن و محفوظ داشتن جمع عاصِف و عاصِفَه و هر دو به معنی تندباد است جمع عامّ (به تشدید میم) برخلاف خواصّ که مفردش خاصّ (به تشدید صاد) می باشد جهان های دنیوی إبداع در لغت به معنی پدید آوردن چیزی است</p>	<p>عَلَوٌ وِ اسْتِعْلَاءٌ عَلَى زَغْمِ الْقَوْمِ عَلَى مَا هُمْ عَلَيْهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ</p> <p>عِنَادٌ</p> <p>عِنَايَةٌ عَوَاصِفٌ عَوَامٌ</p> <p>عَوَالِمِ مَلَكِيَّةٍ عَيْنُ الْإِبْدَاعِ</p>
---	---

تازه بدون نمونه قبلی ولی به اصطلاح حکماء ابداع مرحله اول از ایجاد می باشد چه به قول آنها افعال الله بر سه قسم است: ابداع و اختراع و احداث. ابداع فعلی است که مسبوق به ماده و مدت نباشد و آن عبارت از عالم عقول کلیه است که مجردات صرفه اند و از قیود ماده و حدود زمان آزادند. اختراع فعلی است که مسبوق به ماده هست ولی مسبوق به مدت یعنی زمان نیست بلکه سابق بر زمان است مثلاً در منظومه شمسی تا شمس و قمر و کواکبی نباشند و به حرکت نیفتند سال و ماه و روز و شبی که اجزای زمان می باشند تحقق نخواهند یافت. احداث که آن را تکوین هم می نامند فعلی است که مسبوق به ماده و مدت هر دو می باشد مانند افراد موالیید از جماد و نبات و حیوان که وجودشان از ماده است و در ظرفی از زمان هم موجود شده اند.

بیان دیگر

<p>این که عالم وجود که از حق صادر و به او راجع می گردد به دایره تشبیه گشته و این دایره به دو قوس یعنی دو نیم دایره منقسم گردیده است و قوس اول که عبارت از صدور و نزول موجودات باشد ابداع است و قوس ثانی که عبارت از رجوع و صعود آنها باشد اختراع. باری کلمه "عینُ الإبداع" را به چشم آفرینش یا چشم روزگار می توان تعبیر کرد</p>	
<p>باران بامدادی آخرین فایده ای که مقصود است گذشته است از روزهای ما فردا جنگ با روس آمرزش ترک امری که نباید ترک شود - بی خبری</p>	<p>حرف غ غایه غایت غَبَرٍ مِنْ أَيْمَانًا غَدًا غَزَايَ بَا رُوس غُفْرَان غَفَات</p>

<p>در لغت به معنی جوان ولی در قرآن کریم بر انبیا و اولیا اطلاق شده است مثلاً در سوره مریم است که قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا. ايضاً در همان سوره است که يَا زَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا و در سوره يوسف است که قَالَ يَا بُشْرَىٰ هَذَا غُلَامٌ وَأَسَرُّهُ بِضَاعَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ</p> <p>شدايد بی نیازی – ثروت و دارائی بی نیاز – دارنده گمراهی – هلاکت</p>	<p>غُلَامٌ غَمَرَات غَنَاء غَنَى غَوَى</p>
<p>جدا کننده مابین حق و باطل بدکار – منحرف از جاده راستی و عَفَاف گمراهی. رسوائی. اختلاف در رأی. کشتار عمومی. امتحان</p>	<p>ح ر ف ف فَارِق فَاسِق فَتْنَه</p>

<p>روشنی بامدادی اجازه قتال با کفار از طرف مجتهد رختحواب. و به فتح فاء یعنی فراش به معنی گل آبدیده خشکیده است قرآن و سایر کتب آسمانی زیرا که فارق مابین حق و باطل هستند دو ستاره اند نزدیک ستاره قطبی</p> <p>تباهی بخشش چیزی به کسی زاید بر استحقاق او. معانی متعدده دیگر هم دارد جمله برگزیده از کلام یا خود کلام جمع فقیه و آن در اصطلاح کسی است که به احکام عملی شرع یعنی فروع دین از راه دلیل و برهان عالم باشد محتاج طرف سر از جانب گوش به سمت صورت. و کلمه تارک نزدیک به معنی اصلی این لغت است</p>	<p>فَجْرٌ فَتْوَايَ جِهَادٍ فِرَاشٌ فُرْقَانٌ فَرْقِدَانٌ "به صیغه تَنْثِيهِ" فَسَادٌ فَضْلٌ فَقْرَهُ فَقَّهَاءُ فَقِيرٌ فَوْدٌ</p>
---	--

<p>لقب دمشق و بعض شهرهای دیگر بلاد عرب از قبیل بصره و حله و در لغت به معنی زمین وسیع یا خانه وسیع است</p>	<p>فَيْحَاء</p>
	<p>حرف ق</p>
<p>جمع قُبّه و آن بنائی است که سقفش مدور و مقعر باشد و فارسی آن گنبد است</p>	<p>قَبَاب</p>
<p>زشت</p>	<p>قَدِيح</p>
<p>پا</p>	<p>قَدَم</p>
<p>در اینجا به معنی قدیم یعنی لا اول است</p>	<p>قَدَم</p>
<p>جمع قَرْن و آن صد سال است</p>	<p>قَرُون</p>
<p>قرن ها یا زمان های گذشته</p>	<p>قَرُون خَالِيه</p>
<p>چیز تازه و پاکیزه و بارونق</p>	<p>قَشِيْب</p>
<p>سزای عمل به بدکار رسانیدن</p>	<p>قَصَاص</p>
<p>جمع قَصْر و آن عمارتی است عالی که به فارسی</p>	<p>قَصُور</p>
<p>کاخ گفته می شود</p>	
<p>در لغت یعنی حکم اما در اصطلاح عبارت از علم</p>	<p>قَضَا</p>

اجمالی یعنی علم جامع و کلی الهی است نسبت به موجودات	قَضْبُ
جمع قَضِيب است یعنی شمشیر بران یا شاخه ای که از درخت بریده باشند	قَضِيضُ
خاک و شِن	قَلْبُ
دل	قَلْبَتِي
زیر و رو کرد مرا	قَلْعَهُ
دژ و آن محلّ محکمی است که در آن از خود یا دیگران دفاع می کنند	قَلَمُ أَعْلَى
اشرف موجودات که واسطه فیض وجود است از مبدء اول به سایر کائنات و در آیات الهی مراد از قلم اعلی حضرت بهاء الله است	قَنَاءَةُ
نیزه	قَوْمُ
گروهی از مردم	قَيَافَا
رئیس گهنة یهود که فتویٰ بر قتل حضرت مسیح داد	
برای توضیح به کلمه حَتَّان مراجعه فرمائید	

<p>آن که قائم به ذات است و ابتدائی برایش نیست اشیاء هم قیام صدوری به او دارند و این کلمه از اسماء الله است</p>	<p>قَبِيَوْم</p>
	<p>حرف ک</p>
<p>ظرفی که جایگیر آشامیدنی ها باشد گوگرد سرخ و آن لقب طلاست چنان که نظامی گوید زر که گوگرد سرخ شد لقبش سرخی آمد نکوترین سلبش و در لغت به معنی زر سرخ و زر ناب و هر چیز کمیاب آمده است و شاید اینجا مراد اکسیر باشد و آن علی زعم القوم ماده ای است که مس را طلا کند به معنی لوح محفوظ است که مرتبه ای از مراتب علم حضرت باری جلّ ذکره می باشد دسته ای از سواران که اسب هاشان هم رنگ باشند خداوند مانندشان را بسیار گرداناد بذل و بخشش - گذشت کردن مردی از اکابر یهود و دارنده طبع شعر بود</p>	<p>کَأَس كِبْرِيَّتِ أَحْمَر کتاب مُبِين کَتَبِيَّه كَتَرَ اللهُ أَمْثَالَهُمْ گَرَم كَعْبِ بْنِ أَشْرَف</p>

که حضرت رسول را هجای می گفت و اصحابش را اذیت می کرد و بعد از غروة بدر از محلّ خود که قدری دور از مدینه بود به مکه رفته مشرکین را بر جنگ پیغمبر تحرّیض نمود بعد از آن که از مکه مراجعت کرد چند تن از مسلمین که بعضی با او رفیق و بعضی برادر خوانده اش بودند به اشاره حضرت رسول برای کشتن او حاضر شدند و شبانه به منزلش آمده و دوستانه او را طلبیدند و بعد او را به عنوان گردش به جانب شِعْب عَجُوز که نام موضعی است در بیرون مدینه برده در بین راه شکمش را دریده و سرش را بریده خدمت حضرت رسول آوردند. روز بعد خویشان کعب به حضور رسول الله آمده عرض کردند به چه سبب بزرگان ما را بدون جرم و جنایت می کشید فرمود تا دیگر هجا نکنند و دشمنان را بر جنگ ما نینگیزند

خانه مکعب شکلی است در مکه معظمه که قبله

کعبه

<p>اهل اسلام و در میان مسجد الحرام می باشد مسجد الحرام به خود کعبه هم اطلاق شده است گواهی دادن خدا کافی است کند شد شمشیرهای ایشان تمامیت یعنی داشتن هر چه برای شیء لازم است چنان که معرفت و دانش و اخلاق خوب کمال است برای نفس انسان همچنین جمال و اعتدال اندام و سلامت بدن کمال است برای جسم او گنجینه ها – اندوخته ها در اینجا مراد لانه های حیوانات است ماهیت و حقیقت شیء حوض یا نهر آبی است در بهشت – آب بسیار هستی</p>	<p>كَفَىٰ بِاللّٰهِ شَهِيدًا كَلَّتْ اَسْيَافُهُمْ کمال</p> <p>کَنَائِز کَنَائِس کُنْه کَوْنُر کَيُّوْنُوْت</p>
<p>آشکار و پیدا بیتابی نمی کنم</p>	<p>حرف ل</p> <p>لَا نَحْ لَا اَجْرَعُ</p>

<p>ناچار بیچاره اش نکند یا گرانبارش ننماید و یا خوارش نسازد بارهای سنگین که مراد از آن گناهان است بیشمار دور مکن یا این که مران ایشان را بی جایگاه. مراد حقّ جلّ جلاله است درویده نمی شود مگر آنچه کشته شده دائمی - از بین نرفتنی در زمان آینده جمع لؤلؤ و آن مروارید است محلّ پر آب در رودخانه یا دریا جمع لَحْظَه یعنی یک بار نظر انداختن اینجا به معنی دریافت ذائقه سالم است مزه طعامی را که موافق اشتها باشد بازی - کار بیهوده خستگی شدید به خاطر خدا از غیر (یعنی غیر از خدا)</p>	<p>لَا بُدَّ لَا تَسْوَمُهُ الْأَثْقَالُ لَا تُحْصِي لَا تَطْرُدُهُمْ لَا مَكَانَ لَا يُحْصِدُ إِلَّا مَا زُرِعَ لَا يَزَالُ لِنَالِي لِحَبِّهِ لِحِطَّاتٍ لِدَاتٍ لِعِبٍ لِعَبٍ لِلَّهِ مِنْ مَّا سِوَى</p>
--	--

<p>دائمی - از بین نرفته در زمان گذشته خوشگذارنی های مشغول کننده لوح محفوظ یعنی نوشته پایدار بر خلاف لوح محو و اثبات که ناپایدار است اگر لاغرم کند - اگر مریضم نماید یعنی تا در نهایت پیدا گردد آنچه در بدایات هویدا گشت. به اصطلاح و تعبیر امروزه یعنی تا این که تاریخ تکرار شود به این معنی که همچنان که در زمان گذشته زنان مصری مادام که طلعت یوسف را ندیده بودند بر زلیخا طعنه می زدند ولی بعد که او را دیدند خود هم شیفته صباحت و ملاحظتش گشتند و با زبان قال به حسن یوسف و با لسان حال به عشق زلیخا آفرین گفتند در زمان آینده هم کسانی که اکنون عشاق جمال مبارک [حضرت بهاءالله] را سرزنش می کنند خود از آشفتهگان روی دلجویش خواهند شد و بر عاشقانش درود خواهند فرستاد</p>	<p>لَمْ يَزَلْ لَهُوَ لَوْحٌ حَفِيفٌ لَوْ يَنْهَكُنِي لِيُظْهَرَ فِي الْغَايَاتِ مَا بَدَأَ فِي الْبَدَايَاتِ</p>
---	--

<p>تا آنچه در بدایات یعنی در ازمنهٔ ماضیه آشکار گشته در نهایت یعنی در ازمان آتیه نیز پدیدار گردد (برای اطلاع بیشتر به کلمهٔ اللَّائِمَات مراجعه فرمائید) شب تاریک - لیله یعنی شب و دلماء یعنی شب آخر ماه قمری که بسیار تاریک است</p>	<p>لَيْلَةُ دَلْمَاء</p>
<p>بازگشت طعام - آنچه که غذای آماده برای خوردن را بر آن یا در آن بگذارند آنچه که غیر خداست برطرف شد تاریکی آنچه که ایشان بر آنند یعنی به آنچه معتقدند آنچه بوده است دارائی و اموال جمع آنست صاحب - آقا</p>	<p>حرف م مَأْب مَائِدَه مَا سِوَى اللَّهِ مَا طَتِ الظُّلْمَةُ مَا هُمْ عَلَيْهِ مَآكِن مَال مَالِك</p>

<p>دارای جهان یعنی خدا اول و آخر یا دنیا و آخرت پاک از آرایش و تهمت محکم و متین با برهان ثابت شد بلند مرتبه کوشیدن برای این که به ناروا سخن خود را بر کرسی نشانند اجابت کننده یعنی جواب دهنده به سؤال - روا سازنده حاجت دعا کننده با یکدیگر جنگیدن جمع محلّ یعنی جای فرود آمدن یا جای گرفتن إِحْرَام بِنْدَان حَرَمِ خَدَا. إِحْرَام بَسْتِنِ یَکِی از آداب حَجّ است یعنی پوشش مخصوصی است که با آن وارد بیت الله می شوند و حَرَمِ خَانَهُ کَعْبَه و سایر اماکن مقدّسی است که مراعات احترامش واجب باشد خالص و آن چیزی است که به شیء غیر از خود آمیخته نباشد</p>	<p>مَالِکِ اَکْوَان مَبْدَء و مَعَاد مُبَرَّآ مُبْرَم مُبْرَهَن شَد مُتَعَال مجادله کردن بنا حق مُجِیب مُحَارَبَه مَحَالّ (با تشدید) مُحْرِمَان حَرَمِ رَحْمَن مَحْض</p>
---	---

<p>جمع مَخْرَفَه یعنی راهی که میان دو ردیف از درختان خرما باشد. و جمله (ضَلَّاقَ عَلَيَّ الْمَخَارِفُ) در لوح مبارک یعنی تنگ شد بر من راه های میان نخلستان و چون این جمله در فارسی نامأنوس است آن را می توان به عبارت (همه راه ها بر من تنگ گردید) در آورد</p> <p>بسته شده با گِل و موم یا لاک و امثال ذلک چنان که سر شیشه یا پاکت را مثلاً مهر و موم می کنند - خاتمه داده شده</p> <p>مؤمن بی ریا اختیار به دست دادن مجرای اشک بد آئینه روزی گردانیدن - رزق قرار دادن پسندیده - رضایت داده شده</p>	<p>مَخَارِف</p> <p>مَخْتُوم</p> <p>مُخْلِص</p> <p>مُخَيَّرَ كَرْدَن</p> <p>مَذْمَع</p> <p>مَذْمُوم و مَذْمُومَه</p> <p>مِرَات</p> <p>مرزوق کردن</p> <p>مَرَضِيّ</p>
--	---

<p> آسوده بی نیاز پنهان شده – پوشیده شده با قهر و غلبه شهر یا سنگر یا کشوری را صاحب شدن یا کسی را بی مزد به کاری واداشتن سوراخ سوراخ افروخته قربانگاه – کلمه مشهد بثنهائی یعنی محلّ شهود به معنی اراده یعنی خواستن است و گاهی فرقی میان اراده و مشیّت می گذارند بیان مختصرش این که هر ممکنی از ممکنات مرکب است از وجودی و ماهیّتی مشیّت خواستن ماهیّت اوست و اراده خواستن وجود او محلّ طالع شدن آیات و مراد مظهرِ ظهور است یعنی حضرت بهاءالله حیوان سواری – مرکب سایه دار – سایه انداز. این که می فرماید ظلّ از </p>	<p> مُسْتَرِيح مُسْتَعْنَى مَسْتُور مُسَخَّرُكَرْدِن مُشَبَّك مُشْتَعِل مشهد فدا مَشِيَّت مَطَّلَع آيات مَطِيَّه مُظِلّ </p>
--	--

<p>مُظِلَّ حَاكِي است یعنی سایه از صاحب سایه حکایت می کند محلّ ظهور امر یعنی حضرت بهاءالله جمع مِعْرَج یعنی پلگان و نردبان اینجا یعنی دوستان شناسا جمع مَعْنَى یعنی چیزی که لفظ دلالت بر آن می کند - مقاصد تجاوزکاران انجام کاری که دیگران از صورت دادن مثل آن عاجز باشند داربست شده اعانت کننده یعنی یاری کننده فساد کننده - تبهکار گفتار قرارگاه چیزهایی که انسان آن را خوش ندارد جمع مَكْمَنُ یعنی نهانگاه</p>	<p>مَظْهَرِ امر مِعْرَج مَعَارِف مَعَانِي مُعْتَدِينَ مُعْجَزَه مَعْرُوشَه مُعِين مُفْسِد مَقَال مَقَرَّ مَكَارِه مَكَامِنُ</p>
---	---

<p>تیره - غبار آلوده نوکران پادشاه یا ندیمان او یا خاصاناش در عرف عام یعنی اهل یک مملکت که تابع یک حکومت باشند - مذهب و کیش جمع مَلْک و آن به معنی فرشته است ارواح مجرّده - روان های مؤمنین - روحانیان بلند مقام جماعت دنیا - مَلَأ یعنی گروه و اَکْوَان یعنی گون و آن به معنی هستی است پادشاهی جهان آفرینش - باطن شیء. و ملکوت به اصطلاح حکماء عالمی است که از جهت رتبه معنوی فوق ناسوت و دون جبروت قرار دارد چنان که جمالِ قِدم [حضرت بهاء الله] در لوح و رقءاء که قسمتی از آن در کتاب رحیق مختوم صفحه ۱۰۸۳ درج شده است می فرماید: مقصود از ملکوت در رتبه اولی و مقام اوّل</p>	<p>مُکَدَّر ملازمان سلطانی مَلْت مَلَائِکَه مَلَآءِ اَعْلَى مَلَآءِ اَکْوَان مُلْک مَلْکُوتِ اِنْشَاء</p>
--	--

مَنْظِرِ اكْبَرِ بُوْدِه و در مقام آخر عالم مثال است مابین
 جبروت و ناسوت و آنچه در آسمان و زمین است
 مثالی از آن در آن موجود تا در قوّه بیان مستور و
 مکنون به جبروت نامیده می شود و این اوّل مقام
 تقیید است و چون به ظهور آید به ملکوت نامیده می
 شود کسب قدرت و قوّت از مقام اوّل می نماید و به
 مادونش عطا می کند. انتهى
 گرفتار شدید - دوانده شدید
 پادشاه عالم یعنی خدا
 تمامی خلق
 مجموع اراضی و شهرها و آبادی هائی که با سکنه
 اش زیر فرمان یک حکومت باشند و فارسی این
 کلمه کشور است
 برده یعنی انسان زرخرید - اینجا به معنی رعیت و
 تابع است
 خدا را به اسرار دل و عواطف ضمیر و حاجات
 خویش مخاطب داشتن

مُلَيْكُ
 مَلِيكِ اِمْكَانِ
 مُمْكِنَاتِ
 مَمْلُكَتِ
 مَمْلُوكِ
 مَنَاجَاتِ كَرْدَنِ

<p>آن که در زوراء حکمرانی می کرد. مراد خلفای بنی عباسند زیرا مرکز خلافتشان بغداد بوده است و زوراء لقب بغداد است چنان که در ردیف (ز) شرح گذشت</p> <p>نظرگاه بزرگ و در الواح مقدسه مراد از این کلمه حضرت بهاء الله است</p> <p>آن که در فیحاء ستم می نمود. مراد خلفای بنی امیه هستند چه که مقر حکومتشان دمشق بوده است و فیحاء لقب دمشق است چنان که در ردیف (ف) شرح داده شد</p> <p>بدون مستحق بودن ریشه کن شده وابسته نورانی - روشن</p> <p>جمع مَهْبِطٌ و آن به معنی محلّ هبوط یعنی جایگاه نزول می باشد پس مهابط وحی یعنی انبیاء چه که وحی الهی بر آنها نازل می شود</p>	<p>مَنْ حَكَمَ فِي الزُّورَاءِ</p> <p>مَنْ ظَلَمَ فِي الْفِيحَاءِ</p> <p>مِنْ غَيْرِ اسْتِحْقَاقٍ مُنْفَعِرٍ مَنْوُطٍ مُنِيرٍ مَهَابِطٍ</p>
---	---

<p>بستر ایمن کننده و نگاهدارنده و رساننده روزی و دهنده عمر و ناظر کردار خلاق جمع موهبت و آن به معنی بخشیدن بدون عوض است مرگ – مردن نامیده شده – علامت گذارده شده شهری است در قسمت شمالی عراق عرب کنونی</p>	<p>مهّاد مُهَيِّمِن / مُهَيِّمَن مَوَاهِب مَوْت موسوم مَوْصِل</p>
<p>مناجات کرد با او. رجوع فرماید به کلمه (مناجات) آتش جنگ فرود آمد جماعت مردمان قسمت جلو سر یا موی جلو سر که بلند شده باشد. مالک ناصیه کنایه از حضرت باری است نفوذ کننده یعنی گذرنده مانند نیزه مثلاً که می تواند در سینه داخل شود و از پشت بگذرد</p>	<p>حرف ن ناجاه نارِ حَرْب نازل شد ناس ناصیه نافذ</p>

<p>در حالی که نظر به خدا و توکل بر اوست</p> <p>برون ریخته شد</p> <p>لقب پادشاه حبشه</p> <p>آواز بلند گریه</p> <p>مجادله کردن</p> <p>نسمات جمع نَسَمَه و آن درینجا به معنی دم روح القدس است پس نسمات رحمت رحمن یعنی انفاس قدس رحمت الهی</p> <p>فراموشی</p> <p>یاری کردن</p> <p>فرو رفت آب در زمین</p> <p>جمع نَفْحَه و آن انتشار بوی خوش است</p> <p>دالان زیر زمینی که راه دخول و خروج هر دو را داشته باشد</p> <p>پایان</p> <p>گریه بلند و بیتابی</p>	<p>نَاطِرًا إِلَى اللَّهِ وَ مُتَوَكِّلًا عَلَيْهِ نُتِّلَ نَجَاشِي نَحِيبُ الْبُكَاءِ نِزَاع نَسَمَاتِ رَحْمَتِ رَحْمَن نَسِيَان نُصِرْتَ نَضَبَ الْمَاءِ نَفْحَاتِ نَفَقَ نِهَائِي نَوْحَه</p>
<p>فاصله میان دو کوه که در آن آب جریان داشته باشد یا بتواند مجرای سیل قرار گیرد</p>	<p>حرف و وادی</p>

روشن و آشکار	واضح
حکمران ولایت یا ایالت و آن عبارت از قسمت	والی
مهمی از مملکت است که امروزه به استان تعبیر	
می شود والی را هم این ایام استاندار می نامند و	
جمع والی وُلاة است	
روی یعنی صورت. لَوَجْهٍ اللهُ یعنی از برای رضای	وَجْه
خدا	
ترس اهل شهرها	وَحْشَتٍ مَنْ فِي الْبِلَادِ
جمع وحش و آن جانور صحرائی است از هر نوع	وُحُوشٍ
که باشد	
اینجا آیات آسمانی که بر مظاهر الهی نازل شده	وَحَى
مقصود است	
سپرده یعنی چیزی که نزد کسی یا در جایی به قصد	وَدِيعَةٍ
بازگرفتن یا برداشتن گذارده شده باشد	
پشت سرشان	وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ
پارسائی	وَرَعٍ
برگ	وَرَقَةٍ
بالش - پستی - تشکچه	وَسَادَةٍ
فرومایه برخلاف شریف که به معنی گرانمایه است	وَضِيعَةٍ

<p>فرش - زیرانداز ابو عامر راهب مردی بود از قبیله اوس که قبل از بعثت مژده ظهور پیغمبر را می داد و بعد اسلام آورد سپس رنجشی پیدا کرده مرتد شد و پنجاه تن از اقوام خود را هم از اسلام برگردانید و در جنگ احد در لشکر مشرکین بود و با مسلمین می جنگید بعد به روم رفت تا از هراکلیوس قیصر آن مملکت لشکر بخواهد تا مدینه را مسخر کند و از همانجا به پاره ای از منافقان پیغام فرستاد تا مسجدی در مقابل مسجد قبا بسازند که چون مراجعت کند در آن مسجد با منافقان در تفرقه مسلمین شور و تدبیر نماید آنها هم مسجد را ساختند ولی پیغمبر که به وحی الهی بر کیدشان مطلع شد امر کرد آن را سوزانیدند و از بنیان ویران کردند و این همان بنائی بود که به مسجد ضرار موسوم گشت اینجا به معنی امور باطلی است که بر قلب می گذرد</p>	<p>وِطَاء وَهَبَ بِنِ رَاهِبٍ وَهْمٌ</p>
--	--

<p>سرگردان شدند غبار پرکنده وزش بادهای تند پرده دری رهبری آواز کبوتر مسخره اراده ثابت و قوی بر انجام کار به کلمه اهواء مراجعه فرمائید دور است بیابان خشک</p>	<p>حرف ه هَامُوا هَبَاءٌ مَّنْثُورٌ هُبُوبٌ عَوَاصِفٌ هَنْكٌ هِدَايَةٌ هَدِيرٌ وَرِقَاءٌ هَزُورًا هَمَّتْ هَوَىٰ هَيْهَاتَ هَيْمَاءَ</p>
<p>برمی گزیند و می چیند دست خدا را بسته دانسته اند. اشاره به آیه قرآن است که می فرماید (وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُوبَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَاعْنُوا بِمَا قَالُوا الخ)</p>	<p>حرف ی يَجْتَبِي وَيَجْتَنِي يَدُ اللَّهِ رَا مَغْلُوبٌ دانسته اند</p>

<p>یعنی گفتند یهود دست خدا بسته است بسته باد دست های خودشان و ملعون شدند به سبب این سخن درود می فرستند بر تو ارواح مجرّده و مقرّبان درگاه الهی آزاد کند گردن ها را – رهائی دادن اسیران سرگردان و گمراه می شوند به نشیب می تازند به کار می بندد آنچه بخواهد و حکم می نماید آنچه اراده فرماید علمی که به برهان ثابت شده باشد – باور داشتن لجّ می کنند – پافشاری می کنند – نزاع می کنند طرف دست راست بر خلاف پِسار که طرف دست چپ می باشد سربالا می تازند می گریزند روز قیامت</p>	<p>يُصَلِّي عَلَيْكَ الْمَلَائِ الْأَعْلَى يُعْتَبِقُ [يُعْتِقُ] الرَّقَابَ يَعْمَهُونَ يُغَيِّرُونَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ وَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ يَقِينُ يُمَارُونَ يَمِينُ يُنَجِدُونَ يَهْرَبُونَ يَوْمَ التَّنَادِ</p>
--	--